На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб Колас

№ 29 (611)

Чацвер, 18 лютага 1999 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень

Кошт: у кіёсках і крамах — 10000 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

Народная Воля

Суд

Впервые за два года административного преследования офицер Валерий Щукин убыл под арест самостоятельно

В 14 часов 16 февраля 1999 года судья Центрального района г.Минска А.Борисенок вынес постановление: *признать Валерия Щукина виновным в неповиновении милиции и подвергнуть его административному аресту сроком на трое суток.* При этом остался "за кадром" вопрос о законности распоряжения милиции, потому как термин "неповиновение" возникает лишь в случае **законного** распоряжения или требования работника милиции.

Однако журналиста Щукина задержали в тот момент, когда он решил пройти на пресс-конференцию генпрокуратуры — **официально созываемое собрание представителей печати, радио, телевидения для важной информации и ответов на вопросы**. Старший помощник генпрокурора Алексеей Таранов в нарушение статей 33 и 34 Конституции Республики Беларусь отказал независимому журналисту Валерию Щукину в аккредитации. И флотскому кавторангу ничего не оставалось, как в очередной раз в неравных условиях настойчиво добиваться реализации прав гражданина и журналиста.

Неравенство это оказалось не только в количественном превосходстве нарушителей прав человека в прокуратуре республики. Скрутив журналиста Щукина, охранники немедленно составили на него протокол о сопротивлении милиции. Даже статью подыскали — 166 (сопротивление законному требованию работника милиции). Однако в этом же Кодексе есть и другая статья — 172[1] (ущемление свободы средств массовой информации). Только вот кто укажет то должностное лицо в белорусском государстве, которое составит протокол на прокурорского полковника А. Таранова, нарушившего Конституцию и Закон о печати?

В президентской республике такого должностного лица нет. Как нет судьи, который сможет вызвать старшего помощника Генерального прокурора Алексея Таранова в суд в качестве свидетеля. Во всяком случае, судья Центрального района г.Минска Анатолий Борисенок сделать этого не смог. Старший советник юстиции Таранов вызов в суд проигнорировал, а служитель Фемиды на такое неуважение не отреагировал.

Никита ПИГУЛЬ.

От редакции. *17 февраля 1999 года в 9 часов утра капитан 2-го ранга Щукин прибыл в Центральный РОВД столицы для отбывания административного ареста. Впервые за два года на Беларуси соблюдены права офицера — сержанты не волокли на гауптвахту старшего офицера.*

Фотопрогноз

(лучше бы он не исполнился)

2004 год. Народ Беларуси празднует 10-ю годовщину президентства Лукашенко. Его борьба с врагами давно завершена, все они на свалке истории. Так написано во всех школьных учебниках.

Поэты, художники, журналисты соревнуются в одном направлении: кто лучше и ярче похвалит Его!

Считается нетактичным, более того, вредным размышлять об экономике. Батька сам все знает, все видит, все понимает лучше всяких экономистов, вместе взятых. Недавно были некоторые перебои с продуктами питания. Лукашенко принял меры, и люди смогли отоварить свои талоны. Народ получил перловую крупу, соль, макароны и даже резиновую обувь. Все плакали от счастья и с радостью шли на митинги, где, конечно же, славили Батьку. Весь остальной мир потерял от изумления дар речи.

На снимке: *многотысячная колонна трудящихся прошла по Лукашенковскому проспекту и вступила на главную площадь столицы — площадь имени Лукашенко. Все шагали в ногу. Весь остальной мир шел, конечно же, не в ногу.*

Н.Н.

Заявление

Исполнительного бюро Белорусского независимого профсоюза

Исполнительное бюро Белорусского независимого профсоюза рассмотрело Декрет президента Республики Беларусь №2 от 26 января 1999 года "О некоторых мерах по упорядочению деятельности политических партий, профессиональных союзов, иных общественных объединений", а также "Положение о государственной регистрации (перерегистрации) политических партий, профессиональных союзов и иных общественных объединений", утвержденное указанным Декретом, и заявляет:

1. Президентом Республики Беларусь неоднократно делались заявления о приверженности строительству правового государства с социально ориентированной рыночной экономикой, а также построению правового государства с высокой степенью гарантии основных прав и свобод человека и гражданина, что и было в последующем закреплено в Конституции Республики Беларусь и других законодательных актах. Например, статья 2 Конституции Республики Беларусь говорит о том, что человек является высшей ценностью и целью общества и государства, а в статьях 41, 42 и 43 закреплены положения, гарантирующие право граждан на труд, объединение в профсоюзы, заключение коллективных договоров (соглашений), право на забастовку, справедливое вознаграждение за труд, обеспечивающее им и их семьям достойное существование, и т.д.

Считаем очень важным и тот факт, что в статье 8 Конституции Республики Беларусь закреплено положение, что Республика Беларусь признает приоритет общепризнанных принципов международного права, а статья 14 Конституции Республики Беларусь прямо говорит о том, что "...отношения в социально-трудовой сфере между органами государственного управления, объединениями нанимателей и профессиональными союзами осуществляется на принципах социального партнерства и взаимодействия сторон". Кроме того, в преамбуле Конституции Республики Беларусь провозглашено стремление Республики Беларусь обеспечить незыблемые устои народовластия и правового государства.

Вышеуказанные права граждан и общественных организаций закреплены в разделах I и II Конституции Республики Беларусь. В соответствии со статьей 140 Конституции Республики Беларусь изменения и дополнения в разделы I, II, IV, VIII Конституции Республики Беларусь могут быть внесены только путем референдума.

Таким образом, совершенно очевидно, что президентом грубо нарушены основополагающие нормы Конституции Республики Беларусь.

2. Президент изданием вышеуказанного Декрета также грубо нарушил Закон Республики Беларусь "О профессиональных союзах", в котором закреплено, что "профессиональные союзы независимы в своей деятельности и подчиняются только закону. Запрещается всякое вмешательство, способное ограничить права профсоюзов или воспрепятствовать их осуществлению, если иное не предусмотрено законом" (статья 3).

Положения вышеуказанного закона не содержат термин "перерегистрация" в том смысле, как это предусмотрено Декретом, то есть прекращение и запрещение деятельности профсоюзов.

В соответствии с данным законом профсоюзы могут прекратить свою деятельность лишь в двух случаях: по решению суда и по решению членов профсоюза, но никак не по результатам перерегистрации.

3. Республика Беларусь является членом Организации Объединенных Наций и членом Международной Организации Труда (одна из организаций ООН), и как член данной организации она ратифицировала КОНВЕНЦИЮ №87 "О свободе ассоциации и права на организацию" 1948 года.

Целью данной Конвенции является защита прав трудящихся, использующих право на организацию, обеспечение взаимного невмешательства в деятельность организаций трудящихся и предпринимателей, содействие добровольным коллективным переговорам.

В соответствии с положениями данной Конвенции трудящихся пользуются надлежащей защитой против любых антипрофсоюзных дискриминационных действий.

4. В соответствии со статьей 24 Устава Международной Организации Труда Исполнительное бюро Белорусского независимого профсоюза предлагает Федерации профсоюзов Белорусской и Белорусскому конгрессу демократических профсоюзов сделать представление в административный совет Международной Организации Труда о том, что президентом Республики Беларусь грубо нарушается Конвенция №87, участником которой Республика Беларусь является.

5. Если президент действительно стремится к прогрессу и процветанию нашей Родины, он должен немедленно отменить свой Декрет. Только свобода слова и свобода объединения являются необходимым условием постоянного прогресса для любого общества.

Исполнительное бюро БНП.

Паводле даных пракуратуры, следчыя ізалятары і папраўча-працоўныя ўстановы Беларусі перапоўненыя сёння ў паўтара раза

Следчыя ізалятары (СІЗА) і папраўча-працоўныя ўстановы (ППУ) Беларусі перапоўнены сёння ў паўтара раза. Пра гэта паведаміў намеснік генеральнага пракурора краіны Аляксандр Іваноўскі.

Зараз у месцах пазбаўлення волі, разлічаных на 41.600 чалавек, утрымліваецца амаль 64 тысячы асуджаных. У сувязі з гэтым, вельмі востра стаіць праблема іх матэрыяльна-бытавога і медыка-санаторнага забеспячэння. Адсутнасць належных умоў утрымання пад вартай прыводзіць да росту сярод зняволеных інфекцыйных захворванняў, туберкулёзу, СНІДу. Апрача таго, з-за складанай сітуацыі ў эканоміцы больш за палову асобаў, што ўтрымліваюцца ў месцах пазбаўлення волі, не забяспечаны працай, што павялічвае выдаткі дзяржавы на іх утрыманне.

Юрый КУЗНЯЦОЎ.

На мінулым тыдні беларускімі мытнікамі затрымана рэкордная з пачатку года партыя кантрабандных электратавараў

Супрацоўнікамі пункта мытнага афармлення (ПМА) "Казловічы" (Брэсцкая вобласць) на мінулым тыдні затрыманы кантрабандны груз, які спрабавалі правезці з Бельгіі ў Расію. У сувязі з тым, што ў суправаджальных дакументах былі ўказаныя ілжывыя звесткі, рэкордная з пачатку года партыя электрабытавых тавараў — сокавыціскалак, чайнікаў, кававарак — на агульную суму амаль у 22 мільярды рублёў была затрымана.

На ПМА "Камарын" Гомельскай мытні быў затрыманы аўтамабіль "Рэно", на якім грамадзянін Украіны спрабаваў правезці з Нідэрландаў на радзіму вялікую партыю кантрабанды. Груз, які складаўся з незадэклараваных манітораў, працэсараў і вінчэстэраў да камп'ютэраў на агульную суму больш за 101 мільярд рублёў затрыманы.

Усяго ж за мінулы тыдзень службовымі асобамі Дзяржаўнага мытнага камітэта Беларусі было выяўлена 378 фактаў парушэння мытнага заканадаўства, па якіх канфіскавана рэчаў і каштоўнасцяў на агульную суму амаль у 204 мільярды рублёў. У ліку канфіскаванага — 19 тысяч долараў ЗША, 15 тысяч DM, 1 тысяча польскіх злотых.

Сяргей МАВАЛІН.

Слышали?

Михаил Чигирь настроен на победу

Практически во всех районах Минской области уже созданы группы поддержки экс-премьера Михаила Чигиря. Небывалая активность людей объясняется просто: наконец-то в стране появился лидер, способный реально противостоять президенту Лукашенко. Несмотря на выжидательную позицию отдельных партий и лидеров, "глубинка" готова к активным действиям. Это весьма красноречиво продемонстрировало совещание руководителей группы поддержки М.Чигиря, состоявшееся в минувшее воскресенье. Столичная область готова к сбору подписей и, несмотря на жесткое противодействие официальных властей, уверена в конечном успехе.

Инициативные группы создаются по всей республике, в их состав может войти любой желающий. По просьбе читателей мы публикуем координаты штаба поддержки М.Чигиря: **220004, г.Минск, ул.М.Танка (ул.Танковая), д.12, кв.4. Контактный телефон: (8-017) 226-68-10, для минчан — 276-93-52.**

Уже сегодня общая численность групп поддержки М.Чигиря насчитывает свыше тысячи человек. Михаил Чигирь настроен на серьезную политическую борьбу и уверен в победе. Примечательно, что среди людей, открыто поддержавших Михаила Николаевича, немало руководителей предприятий, колхозов, совхозов и даже представителей "вертикали".

Александр НАЛЬШАНСКИЙ.

"Малады фронт" правёў у Мінску пікетаванне супраць інтэграцыі Беларусі і Расіі

16 лютага ў Мінску "Малады фронт" арганізаваў пікетаванне супраць стварэння адзінай беларуска-расійскай дзяржавы. Акцыя адбылася з 11 да 13 гадзін на перакрыжаванні вуліц Веры Харужай і Куйбышава, ля Камароўскага рынку. У ім бралі ўдзел каля 10 чалавек, якія трымалі ў руках бел-чырвона-белыя сцягі, плакаты супраць саюза з Расіяй, а таксама з патрабаваннем вызваліць палітычных зняволеных.

Акцыя 16 лютага завяршыла серыю пікетаванняў, якія праходзілі ў раёне "Камароўкі" практычна штодзённа, пачынаючы з 24 студзеня. Адміністрацыя Камароўскага рынку, нягледзячы на дазвол гарвыканкама, рабіла пры правядзенні акцыі розныя перашкоды. З дапамогай супрацоўнікаў міліцыі адміністрацыі ўдалося дамагчыся, каб пікетаванне праводзілася не побач з будынкам крытага рынку, а на другім баку вул. Куйбышава, у нешматлюдным месцы.

Генадзь БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

Гримасы жизни

Что подумает голландец, прочитав объявление в Лунинце?

Мы, жители Беларуси, привыкшие к огромному количеству абсурдных решений нашего теперешнего руководства, а отсюда и алогичности многих происходящих в нашей жизни вещей, зачастую уже ничему не удивляемся. В самом деле, белорусов уже трудно чем-то удивить. Поэтому, на мой взгляд, иногда полезно посмотреть на происходящее в нашей "рыночно-социалистической" стране глазами иностранца, так сказать, жителя "нормального" государства.

Оказался, скажем, голландец, который с детства знает, что экспорт (когда отечественные товары вывозятся из страны) — это хорошо, это благо для экономики. На железнодорожном вокзале в белорусском городе Лунинце видит объявление, читает:

"Во исполнение декрета Президента РБ №15 от 05.04.98 г. граждане РБ и иностранные граждане (его касается. — **Авт.**), вывозящие за пределы республики продовольственные и промышленные товары сверх установленных норм, во избежание их конфискации обязаны уплатить **специальный сбор(!)** в размере двукратной стоимости товаров. Сделать это можно в помещении комнаты милиции на железнодорожном вокзале **или (!)** помещении таможни работнику таможенной службы.

Райисполком".

Как вы думаете, что он, тот голландец, подумает о нашей стране?

Алексей ДИКОВИЦКИЙ, житель г.Пинска.

Дэмакратыя па-беларуску

Як у Пінску міліцыя жорстка збіла Ігара Саракавіка

Яго абвінавацілі ў непадпарадкаванні міліцыі. Але па словах пацярпелага і шматлікіх сведкаў, міліцыянты паводзілі сябе абсалютна па-варварску.

Як паведаміў пацярпелы спадар Саракавік, ён прыкладна каля 11 гадзін раніцы стаяў з сябрам каля крамы "Палессе", дзе звычайна чаўнакі, якія купляюць у гэтай краме трыкатажныя вырабы, мяняюць долары на "зайцы". Нечакана да ягонага сябра Лявона Вабішчэвіча падышоў чалавек у цывільным і папрасіў, каб той паказаў яму аднаго з валютчыкаў, якога ён сам не ведае ў твар. Калі ж спадар Вабішчэвіч сказаў, што ён нікога тут не ведае, незнаёмы пачаў... сілай прымушаць яго паказаць патрэбнага чалавека.

Спадар Саракавік, абураны такімі паводзінамі незнаёмага чалавека, уступіўся за свайго сябра ды запытаў незнаёмца, ці часам ён не міліцыянт і калі так, то чаму, як належыць, не паказвае пасведчанне. Незнаёмец раптам выцягнуў міліцэйскае пасведчанне, хутка разгарнуў яго і ўжо ў наступны момант падбеглі яшчэ два міліцыянты ў цывільным, закруцілі спадару Саракавіку рукі, апранулі наручнікі, павалілі на зямлю і пачалі жорстка збіваць прама каля крамы. Па словах пацярпелага, што потым падцвердзілася і ў судзе падчас апытання сведкаў, яго білі не толькі кулакамі...

Калі старшыня Пінскага аддзялення Беларускага Хельсінкскага камітэта Віктар Ярашук, даведаўшыся аб здарэнні, прыйшоў у ГАУС, яму сказалі, што спадара Саракавіка сюды яшчэ не прывезлі, хаця на самай справе ён ужо сядзеў у пастарунку. Трохі пазней, калі спадару Саракавіку ўсё ж дазволілі патэлефанаваць і ён паведаміў сябрам БХК аб месцы свайго знаходжання, праваабаронцаў ізноў падманулі, сказаўшы, што суд адбудзецца на наступны дзень, хаця ён адбыўся ў гэты ж дзень па абедзе. Трэба адзначыць, што больш за дзесятак сведкаў гэтага здарэння адразу паехалі ў гарадскую пракуратуру ды напісалі сумесную заяву, у якой засведчылі, што спадар Саракавік абсалютна не вінаваты.

На дзіва аператыўна, прыкладна праз тры гадзіны пачаўся суд. Падчас апытання міліцыянтаў, следчых Рыбака і Гарбаленкі, яны сцвярджалі, што Ігар Саракавік спрабаваў справакаваць некалькі чалавек, каб тыя напалі на міліцыянтаў. Паводзіў сябе дзёрзка і брудна лаяўся. Аднак, па словах шматлікіх сяброў і родных, пацярпелы — глыбока веруючы хрысціянін і ўвогуле ніколі не лаецца, не гаворачы пра бойкі. Цікава, што падчас прыватнай размовы са старшынёй Пінскага аддзялення БХК, адзін са следчых сказаў, што яны збілі спадара Саракавіка таму, што ім не спадабалася, што ён паводзіў сябе з міліцыянтамі занадта ганарліва. Не выключана, што тут прысутнічаюць і палітычныя матывы, бо спадар Саракавік з'яўляецца сябрам Беларускага народнага фронту і актыўна ўдзельнічае ў апазіцыйных акцыях.

Суд, апытаўшы пацярпелага, міліцыянтаў ды сведкаў, вырашыў накіраваць справу на разгляд у пракуратуру. Сам пацярпелы не лічыць сябе вінаватым.

Як нам паведаміў Віктар Ярашук, апошнім часам у БХК звяртаецца ўсё больш людзей са скаргамі на незаконныя дзеянні міліцыянтаў. Так, нядаўна БХК наведаў жыхар Пінска, паведаміў, што вечарам падчас вяртання дахаты з жонкай і малымі дзецьмі быў жорстка збіты міліцыянтамі на іх вачах за тое, што нібыта перашкаджаў руху транспарту.

Аляксей ДЗІКАВІЦКІ.

Надвор'е

18 і 19 лютага на тэрыторыі рэспублікі захаваецца воблачнае, з праясненнямі надвор'е.

18-га — невялікі снег. Вецер заходні 3—8 м/с. Тэмпература паветра ўначы — -4...-9, удзень -1...-6.

19-га пераважна без ападкаў, толькі ўначы па ўсходзе кароткачасовы снег, месцамі туман, на дарогах галалёдзіца. Вецер слабы. Тэмпература паветра ўначы — -6...-11, пры праясненнях -15...-17; удзень -3...-8.

Сладкий эксперимент

В поисках утраченного сахара

Исходные данные: Минск, 16 февраля, центр города.

Сверхзадача: купить килограмм сахара для чайно-кофейных нужд сотрудников "Народной воли".

Отпущенные средства: 200 тысяч "зайчиков".

Предварительные данные: в результате мини-опроса сотрудников "Народной воли", проживающих в самых разных уголках Минска, выяснилось, что сахара уже давно нет в магазинах Малиновки, Кунцевщины, Сухоруких, Чижовки. А вот в отдельных магазинах Серебрянки сахарные следы-таки наблюдались...

Выполнение сверхзадачи: небольшой рейд по продовольственным магазинам Центрального района привел к неутешительным выводам: сахара там просто нет. Нет его в магазине №8 по улице Красной, нет в "Ромашке" на проспекте Машерова, нет в магазине №3 по улице Ленина. Нет на Республиканской, 14 (магазин №16), нет и на Богдановича, 23 (магазин №21), не оказалось его и на Коммунистической (магазин №46). Список этот можно продолжать еще очень долго...

Но удача все-таки мне улыбнулась. Оказывается, далеко ходить не надо было — я купила искомый килограмм сахара в Центральном универсаме по коммерческой цене за 156 тысяч рублей. Радость от покупки была немного омрачена суровым вердиктом редакционных знатоков сахарных путей-дорог. Оказывается, на Комаровке приобрести сладкую радость можно было несколько дешевле...

Официальная версия: в Министерстве торговли не скрывают отсутствия сахара на прилавках большинства магазинов. У чиновников есть и оправдание — уже в прошлом году реализация сахара оказалась в два раза выше расчетной. И в этом году эта тенденция сохраняется — сахар является продуктом ажиотажного спроса. В Министерстве торговли мне также порекомендовали ознакомиться с результатами недавнего заседания Президиума Совета Министров, на котором рассматривалось состояние потребительского рынка.

Резюме: самая популярная шутка последних месяцев: "Не успел глава государства взяться за яйца, как исчезла сметана". Сейчас, похоже, серьезно решили взяться за сахар. Интересно, а что же следующее пропадет с магазинных прилавков?

Анна СОУСЬ.

Маладыя не прымаюць агідную дыктатуру і здраднікаў Беларусі

Кіраўніцтва Беларускага народнага фронту "Адраджэньне" прыняло заяву, у якой гаворыцца:

"14 лютага моладзь усіх краін святкуе цудоўнае свята — Дзень Святога Валянціна. Здавалася б, бяскрыўдная тэма: каханне, радасць, юнацтва, набліжэнне вясны. Аднак сёлета на вуліцах Мінска маладзёжнае свята выклікала абсалютна неадэкватную рэакцыю з боку афіцыйных улад. Рэжым Лукашэнкі яшчэ раз прадэманстраваў сваю антынародную сутнасць, агрэсіўны і пачварны характар, дурасць начальнікаў і выканаўцаў бязглуздых загадаў...".

Заява кіраўніцтва БНФ выклікана тым, што пасля акцыі "Беларусь — у Еўропу" на юнакоў і дзяўчат нападалі, збівалі і арыштоўвалі людзі ва уніформах і ў цывільным. Ужо раніцай 15 лютага ў Мінску распачаліся суды над затрыманымі.

У заяве ставіцца пытанне: чаму ж улады шалеюць, убачыўшы на вуліцах сталіцы беларускую моладзь? Таму што свята было арганізавана актывістамі "Маладога фронту" і да яго далучыліся сотні юнакоў і дзяўчат. Іх аб'ядналі словы "Мы любім Беларусь!", "Мы любім Еўропу!". Маладыя не прымаюць агідную дыктатуру і здраднікаў Беларусі.

Антон ЗЯНЬКОВІЧ.

Пр. Агафі, Макара, Фядота.
К. Канстанцыі, Сымона.

ЛЮТЫ

18

'99 ЧАЦВЕР

Усход 7.24
Захад 17.25
Даўж. дня 10.01

Маладзік 16 лютага
Усход 9.31
Захад 21.43

Народная Воля 18 ЛЮТАГА 1999 г.

Личное мнение

Александр СТАРИКЕВИЧ

Правила игры

В политике побеждает, как правило, тот, кто владеет инициативой. До сих пор Александр Лукашенко прочно удерживал ее в своих руках. Противники президента ограничивались лишь реагированием, зачастую запоздалым, на его ходы. Но в 1999 году оппозиция получила шанс, выражаясь шахматным языком, сыграть белыми.

При желании в политическом сценарии, предусматривающем проведение 16 мая президентских выборов Центризбиркомом под руководством Виктора Гончара, можно обнаружить изъяны, как, впрочем, и в любом другом. Но неоспоримым достоинством этой разработки является то, что она построена не на принятии правил игры, установленных президентом, а на намерении навязать ему собственные.

Впервые за долгое время оппозиция демонстрирует политическую волю. Верховный Совет тринадцатого созыва назначил президентские выборы на 16 мая. Центризбиркомом уже практически созданы территориальные комиссии. Основные политические партии и ряд общественных организаций не только высказались в поддержку проведения выборов главы государства, но и принимают в этом процессе более или менее активное участие. Разумеется, это только первые шаги. Впереди долгий и сложный путь. Поэтому осторожный оптимизм по поводу действий оппозиции не должен перерастать в эйфорию.

Тем временем у пока еще президента мандраж уже начался, подтверждением чему является нервная реакция на происходящее. Главная проблема Лукашенко заключается в том, что на сегодняшний день у него отсутствует приемлемое решение этой ситуации. По крайней мере, пересажать основных действующих лиц — означает лишь усугубить ее. Но существует вероятность, что оппозиция провалит избирательную кампанию своими же руками. Для Лукашенко это было бы наилучшим выходом.

На протяжении последнего месяца в независимых средствах массовой информации досточно подробно анализировались причины, по которым инициатива оппозиции может потерпеть крах. Например, власть ее просто не заметит. Это предположение снято временем: еще до начала активных мероприятий, типа сбора подписей за выдвижение кандидатов, Лукашенко вынужден вступить в публичную перепалку по поводу "так называемых выборов". Причем в этой дискуссии первое лицо выглядит далеко не так уверенно, как ему хотелось бы.

Также высказывались опасения, что Лукашенко перейдет в контратаку и сам назначит президентские выборы в этом году. Тем самым при содействии вертикали он сможет гарантировать себе победу и остаться легитимным главой государства еще на пять лет. Чтобы избежать этого, нужно потерпеть еще до 2001 года, когда экономический кризис загонит Лукашенко в политическую могилу, после чего все заживут счастливо.

Этот аргумент при пристальном рассмотрении также не выглядит весомым. Он характерен для тех, кому власть представляется в виде перезревшего яблока, которое рано или поздно упадет в руки того, кто стоит под деревом. Практика показывает, что так не бывает. Надежды на то, что руководство государства не переживет очередную зиму, регулярно озвучиваются года этак с 1991-го. Но ни экономические, ни погодные катаклизмы сами по себе не приводили к падению правительства. В то же время куда более благоприятные условия жизни пять лет назад не помешали Лукашенко одержать безоговорочную победу над Кебичем. Опять же совершенно не ясно, что помешает президенту сфальсифицировать результаты выборов в 2001-м. Не говоря уже о том, что за два года он вполне способен довести до конца свой план объединения с Россией, после чего вопрос о том, кто персонально будет руководить Беларусью, свою актуальность просто потеряет. Так что попытка отложить последний и решающий бой ни к чему хорошему в любом случае не приведет.

На мой взгляд, главная угроза для назначенных Верховным Советом президентских выборов исходит с другой стороны. Власть постарается торпедировать эту кампанию, посеяв разброд в рядах оппозиции. Если ей удастся сыграть на амбициях отдельных политиков, ущерб общему делу может оказаться весьма существенным. Поэтому исключительно важно, чтобы основные действующие лица не поддавались на провокации, парочка которых уже запущена в обращение.

В своих последних заявлениях Лукашенко вновь отверг возможность переноса президентских выборов. Однако не исключено, что на определенном этапе власть тем или иным образом проанонсирует намерение провести их уже в текущем году. Тем самым будет предпринята попытка отвлечь хотя бы часть оппозиционеров от "альтернативных" выборов. Их попробуют поймать на голый крючок, поскольку данные за кулисами обещания никто выполнять не собирается. Но даже в том маловероятном случае, если Лукашенко сделает всем огромное одолжение и своею волею назначит "официальные" выборы, участвовать в них — означает в очередной раз сыграть партию на условиях президента с заранее известным результатом. Куда разумнее вести свою игру, правила которой определены Конституцией 1994 года.

Также для распространения в оппозиционных кругах подброшено несколько слухов, касающихся особы председателя Центризбиркома. Согласно одному из них, Гончар затеял всю эту кампанию, чтобы сесть в тюрьму, провести там некоторое время, после чего выйти на свободу и самому стать президентом. Правда это или нет, знает только сам Гончар, но в любом случае такой путь к вершинам власти не закрыт никому из оппозиционных политиков. Только что-то я не вижу очередей из желающих последовать ему у ворот "Володарки".

Согласно еще более изощренной версии, Гончар хочет "спалить" Чигиря как своего будущего конкурента. Как именно это должно произойти, не объясняется. Грубо сработанная фальшивка рассчитана на то, чтобы столкнуть лбами двух политиков.

Еще одной мишенью для провокаций наверняка станет Геннадий Карпенко. Один из лидеров Объединенной гражданской партии, к сожалению, сам создал для этого почву, выступив в Верховном Совете против проведения выборов Центризбиркомом Гончара. Тем самым он фактически исключил себя из числа возможных кандидатов, поскольку участвовать в том, чего не одобряешь, как бы не с руки. Кроме того, его поведение в отдельных ситуациях вызывает недоумение. Дело личного вкуса каждого, кого приглашать к себе в гости, но после того как в белорусской прессе были опубликованы некоторые подробности, касающиеся совместного ужина Карпенко и Коноплева, я лично надеялся на незамедлительное опровержение. Поскольку, несмотря на все понятные сложности человеческих взаимоотношений, пожелание убрать куда-нибудь с глаз долой Шарецкого, Гончара и Лебедько, высказанное авторитетным оппозиционером президентскому приближенному, никак Карпенко не красит. Опровержение действительно последовало, но только в части того, что Коноплев пришел в гости не с ящиком шампанского, а всего с тремя бутылками.

Все эти нюансы не остались незамеченными в доме на Карла Маркса. Целиком вероятно, что в ближайшее время посланцы президента начнут обхаживать председателя Национального исполнительного комитета, рассчитывая с его помощью внести смуту в ряды оппозиции. Впрочем, полагаю, что Карпенко будучи человеком порядочным, даст им от ворот поворот.

Разумеется, вышеперечисленными провокациями дело не ограничится. Посему политикам, несмотря на все личные интересы и обиды, важно усвоить главное. Все они — и Шарецкий, и Карпенко, и Чигирь, и Гончар, и остальные — находятся в одной лодке и в случае поражения на дно пойдут вместе. Таковы правила игры. Но сегодня на карту поставлена не только карьера отдельных лидеров. Как никогда велика угроза самой государственности Беларуси. Поэтому прежде всего необходимо общими усилиями законным путем остановить Лукашенко, а уж потом разбираться между собой, кто на свете всех милей, всех красивей и умней.

Спрашиваете — отвечаем

Имею ли я право не участвовать в переписи населения?

Как известно, с 16 по 23 февраля 1999 года в Беларуси проводится перепись населения.
Имею ли я право не участвовать в данной переписи? Какую я понесу ответственность, если откажусь отвечать на вопросы счетчиков?

Т.И.Маркевич, ветеран труда

г.Минск.

Перепись населения, периодически проводимая в каждой стране, является делом хотя и государственным, но добровольным. По просьбе уполномоченных на то лиц — счетчиков — люди сообщают о себе и своей семье интересующие государство сведения. К этому их никто не принуждает.

Действующее законодательство Республики Беларусь не предусматривает какой-либо ответственности за отказ "поговорить" со счетчиком. Во всяком случае в Кодексе об административных правонарушениях и Уголовном кодексе нет специальных составов об ответственности за отказ от переписи, в том числе за отказ отвечать на вопросы счетчиков.

С учетом данного обстоятельства Вы можете определить свою позицию по отношению к проводимой переписи населения.

Михаил ПАСТУХОВ, профессор права.

Пилотный проект "дарит" микрозаймы

В Белорусском фонде финансовой поддержки предпринимателей состоялась передача оргтехники, которая предназначается для реализации пилотного проекта по микрокредитованию. Она будет использована для оснащения специализированного микрокредитного отдела фонда. Во втором квартале ожидается вторая партия оборудования. Она будет направлена на оснащение филиалов фонда в Могилеве и Гомеле. Основным направлением их работы станет предоставление микрозаймов малым предприятиям, частным предпринимателям, фермерским хозяйствам и т.д. Пилотный проект осуществляется при содействии программы развития ООН.

Сергей ВАСИЛЬЕВ.

У 1998 годзе да выключнай меры пакарання судамі краіны былі прыгавораныя 47 чалавек

У 1998 годзе да выключнай меры пакарання судамі краіны былі прыгавораныя 47 чалавек, да пажыццёвага зняволення — трое, да пазбаўлення волі на тэрмін ад 15 да 25 гадоў — 53 чалавекі. Пра гэта паведаміла прэс-служба Вярхоўнага суда Беларусі. Усяго летась судовай сістэмай рэспублікі разгледжана больш за 54 тысячы крымінальных і каля 130 тысяч грамадзянскіх спраў. Былі асуджаны 59.700 чалавек. З іх 21.650 прыгавораныя да пазбаўлення волі.

БелаПАН.

Зладзеі ў Гомелі аддаюць перавагу віртуальнай рэальнасці

Зусім распераzаліся камп'ютэрныя зладзеі ў Гомелі. Рэдкі дзень праходзіць без паведамленняў аб выкраданнях электроннай тэхнікі ў кватэрах і офісах. Летам налётчыкі, узламаўшы рашотку на акне, спустошылі карэспандэнцкі пункт БелТА. А ў мінулыя выхадныя з абласнога тэлерадыёаб'яднання ўкрадзены камп'ютэр і тэлевізар. Праваахоўныя органы пакуль не могуць утаймаваць грабежнікаў. Вось і пішы пасля гэтага аб поспехах міліцыі!

Віктар КОТАЎ.

Арганізацыя радыёвяшчання на Беларусь — прыватная ініцыятыва

Ні прэзідэнт Літвы, ні Міністэрства замежных спраў не з'яўляюцца ініцыятарамі арганізацыі радыёвяшчання на Беларусь. Такую заяву зрабіў на брыфінгу ў Нацыянальным прэс-цэнтры Беларусі Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Літоўскай Рэспублікі ў нашай краіне Йонас Паслаўскас.

Пасол падкрэсліў, што гэта "прыватная ініцыятыва", і сказаў, што новая радыёстанцыя збіраецца вяшчаць не толькі на Беларусь, але і на Калінінградскую вобласць, для рускамоўнага насельніцтва Літвы і Латвіі. На яго думку, у дэмакратычным грамадстве не павінна быць нападак на стваральнікаў прыватных радыёстанцый.

"Зразумела, калі гэта будзе перашкаджаць добрасуседскім адносінам, тады іншае пытанне, — адзначыў Йонас Паслаўскас. — Між іншым, яшчэ не вядома, калі гэта станцыя пачне працаваць. Мы пакуль што гаворым аб тым, чаго няма".

З ганаровым званнем!

За вялікія заслугі ў развіцці і прапагандзе беларускага харэаграфічнага мастацтва мастацкаму кіраўніку — дырэктару Дзяржаўнага ансамбля танца Рэспублікі Беларусь **ДУДКЕВІЧУ Валянціну Уладзіміравічу** прысвоена ганаровае званне "Народны артыст Беларусі".

Указ аб гэтым прэзідэнт А.Р.Лукашэнка падпісаў 15 лютага 1999 года.

БелТА.

SOS!

Спыніце служак Люцыфера...

Цяпер у навуковых колах, на старонках газет ідзе дыскусія на тэму: "Быць ці не быць атамнай энергетыцы ў Беларусі?" Гутарка ў асноўным вядзецца вакол магчымага будаўніцтва новай АЭС на нашай тэрыторыі. Скажу шчыра. Я настолькі ўражаны гэтым, што не магу зразумець: дзе гэтая дыскусія праходзіць, у якой краіне? Няўжо вучоным людзям, якія маюць дачыненне да гэтай праблемы, яшчэ не зразумела, што нават сама думка аб будаўніцтве такога монстра на нашай шматпакутнай ад радыяцыі зямлі — блюзнерства над памяццю тысяч памерлых у выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС?

Няўжо яны не ведаюць, колькі тысяч дзяцей пакутуе сёння ад хвароб, якія выклікаў той чарнобыльскі радыяцыйны пыл? Колькі дзяцей-інвалідаў расце ў нашай краіне? А колькі радыяцыі назапашана ў нашых пакуль яшчэ жывых істотах?

Людзі, адумайцеся!!! Што вы робіце? Ці не служкі вы Люцыфера, Д'ябла і Злога Духу?

Якім жа трэба быць жорсткім, збяднелым на сумленне і спагаду чалавекам, каб падаць свой голас на карысць небяспечнага атаму, які і так бомбай замаруджанага дзеяння сядзіць у кожным з нас ужо больш за дзесяць год!

Няўжо наша навука ўпёрлася, як сляпы ў сцяну, у гэты атам, што не бачыць магчымасці вынаходніцтва новых крыніц небяспечнай для людзей электраэнергіі? А старыя крыніцы — рэкі, сонца, вецер?!

Мне падаецца, што тут замешана не чорная д'ябальская сіла, а нечыя меркантыльныя інтарэсы. Колькі ж трэба мець нахабства і чалавечай нянавісці, каб гэтак упарта прабіваць ідэю будаўніцтва АЭС на тэрыторыі Беларусі, ігнаруючы людское гора, людскую памяць, падключаючы да сваёй д'ябальскай ідэі Акадэмію навук, міністэрствы, ведамствы, увесь склад урада, парламент і нават прэзідэнта...

Людзі, не дайце служкам Люцыфера зрабіць сваю д'яблаву справу! Станем гарой у абарону жыцця свайго і нашых нашчадкаў!

Іван ПАНАСЮК.

г.Лунінец.

По поводу

К реставрации можно будет приступать тогда, когда будут деньги

Уважаемая редакция! Многие сотрудники санатория "Несвиж" являются подписчиками "Народной воли". И вот мы решили через Вашу газету обратиться и к Вам, и к президенту.

Хотелось бы, чтобы к нам повернулись лицом, чтобы этот вопрос еще раз был рассмотрен и решен на высшем уровне. По инициативе районного начальства наш санаторий "Несвиж" должен в этом году ликвидироваться, а затем закрыться на реставрацию. Но этого в ближайшие годы нельзя делать, нужно отсрочить закрытие санатория. Оно (начальство) само теперь одумалось и составляет прошение, чтобы не закрывать санаторий. Проект еще не скоро будет готов. Денег нет. Начались поисковые работы. Без отопления санаторий разрушится, и Несвиж потеряет прекрасный памятник культуры. И еще сохраняются рабочие места, а это 130 человек работающих. Только при наличии санатория в замке можно все сохранить. Немаловажно и то, что санаторий платежеспособен и в состоянии проводить текущий ремонт. На сегодняшний день у государства имеются более важные проблемы, чем реставрация. Когда-нибудь такая необходимость настанет, но не теперь. Разрушать легче, чем строить.

Убедительно просим Вас помочь в решении этого вопроса.

С уважением —

сотрудники санатория "Несвиж".

Візіт лідэра сацыял-дэмакратаў у Германію быў даволі насычаным

Як паведамлялася раней, з 3 па 14 лютага старшыня Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі Мікалай Статкевіч па запрашэнні Сацыял-дэмакратычнай партыі Германіі знаходзіўся ў Германіі і Бельгіі. Пасля сустрэч у Брусэлі з дэпутатамі Еўрапарламента, высокапастаўленымі службовымі асобамі Еўракамісіі і з кіраўніцтвам Сацыялістычнага інтэрнацыянала ўласна нямецкая частка візіту была надзвычай насычанай, плённай і інтэнсіўнай. За час знаходжання ў Кілі, Кёльне, Гамбургу, Боне, Кобургу, Франкфурце і іншых гарадах М.Статкевіч меў шмат сустрэч з дэпутатамі Бундэстагу, кіраўнікамі арганізацый СДПГ Федэральных земляў, бургамістрамі розных гарадоў, браў актыўны ўдзел у міжнародных семінарах, правёў некалькі прэс-канферэнцый. Усюды ў цэнтры ўвагі была сітуацыя ў Беларусі і ў беларускім дэмакратычным руху. Удзельнікі ўсіх сустрэч выказвалі сваю салідарнасць з барацьбой беларускіх сацыял-дэмакратаў і жаданне аказаць ім рознабаковую падтрымку.

У цёплай сяброўскай атмасферы прайшлі перамовы старшыні БСДП з Гюнтэрам Ферхойгенам, першым намеснікам міністра замежных спраў у рангу статс-міністра, які выказаўся за большую ўвагу краін Еўрасаюза да Беларусі і за спрыянне з боку Захаду працэсам дэмакратызацыі ў беларускім грамадстве.

У соседей

Литовские картинки

В конце минувшей недели мне пришлось побывать в Вильнюсе на семинаре журналистов. Поскольку разговор с коллегами касался чисто профессиональных дел, то читателям "Народной воли", думается, куда интереснее будет узнать о том, как вообще живут литовцы. А посему...

"Мы еще не Америка, но уже и не Беларусь"

Один литовский коллега, который время от времени по служебным делам наезжает в Минск, вызвался показать нам Вильнюс. Двухчасовая прогулка убедила нас в том, что город меняется быстро, особенно его центральная часть: современные магазины, витрины, забитые многими товарами, изобилие продуктов... Наш оператор Владимир Андронов то и дело хватался за видеокамеру, чтобы запечатлеть все это богатство на пленку. Когда мы высказали свое восхищение увиденным, Андрис не без гордости произнес: "Мы еще не Америка, но уже и не Беларусь".

"Что у вас за деньги такие?"

По пути в гостиницу Андрис рассказал нам такую историю. Недавно он приезжал в Минск. Обменял, как водится в таких случаях, деньги. В магазине сувениров ему приглянулась соломенная корзиночка. Решил купить. Спросил у продавщицы цену. В ответ услышал: "Двести семьдесят четыре". Андрис выудил из кошелька три сторублевки и протянул продавщице. Та в одну секунду покрылась красными пятнами: "Вы что, надо мной издеваетесь?! Тут целый день стоишь за прилавком, и еще вы со своими глупыми шуточками".

И только тогда, когда гость объяснил, что он приезжий, продавщица немного успокоилась. Посоветовала выбросить протянутые ей бумажки, ибо за них в Беларуси сейчас даже спичек не купишь. Корзиночка же стоила, естественно, двести семьдесят четыре тысячи. "И что у вас за деньги такие?" — переспрашивал нас Андрис.

Куда исчезает туалетная бумага?

К белорусам в Литве относятся хорошо. В том смысле, что здесь нас просто жалеют, как каких-то небарак. А если кто нас и не любит, так это только проводницы. И в самом деле, за что им нас любить?

Электричку, которая идет из Вильнюса в Гудогай, литовцы пытаются худо-бедно, но хоть как-то приблизить к европейским стандартам. И посему в туалетах перед выходом поезда из депо вешают туалетную бумагу. Увы, она исчезает, едва электричка выходит из Вильнюса. Наблюдательные проводницы установили, что хищением занимаются белорусы, приезжающие в Вильнюс сбыть дешевую по местным понятиям водку. И еще. Уже зафиксировано несколько случаев, когда наши соотечественники в туалетах сливают в пустые бутылки жидкое мыло. Так могут ли за это нас любить?

Все познается в сравнении

Кто живет лучше: белорусы или литовцы? Ответить на этот вопрос нам помогла Анна Андреевна, пенсионерка, в прошлом учительница русского языка одной из вильнюсских школ. На рынке она рассказала нам о своем семейном бюджете. Ее пенсия составляет 145 долларов. Дочка, которая продолжает семейные традиции и работает учительницей на ставку, получает порядка 180 долларов. Зять — врач, который работает на полторы ставки, за что имеет 260 долларов. Внучка учится в 9 классе и ничего не получает. Итого семья из 4 человек в месяц зарабатывает 585 долларов. Содержание трехкомнатной квартиры зимой со всеми услугами составляет 85 долларов. Остается 500. Из них 250 долларов уходит на еду. "Конечно, икрой мы не питаемся, но мясо едим практически каждый день", — объясняет главная хозяйка семьи. Если из оставшейся суммы вычесть расходы на проезд, мыло, зубную пасту и прочее, то данная семья каждый месяц может отложить от 100 до 150 долларов. Вот такая здесь арифметика. Что же касается белорусской семьи, то достаточно сделать сходные расчеты. И тогда становится ясно, кто живет лучше.

Владимир ГЛОД.

Стоп-кадр

Зімовая казка.

Фота Аляксандра ІГНАЦЮКА. *г.Столін.*

Фундаментальная библиотека БГУ — депозитарная библиотека ООН

Фундаментальной библиотеке Белорусского государственного университета присвоен статус депозитарной библиотеки ООН. Она стала частью международной сети из 367 библиотек в 141 стране, которые предоставляют документы и публикации ООН пользователям во всем мире. Фундаментальная библиотека БГУ стала второй депозитарной библиотекой ООН в Беларуси. Это стало возможно в результате действующего проекта "Создание центра по изучению ООН" под эгидой ПРООН (Программа Развития ООН) в Беларуси, Управления Верховного Комиссариата по делам беженцев ООН в Беларуси и Белорусского государственного университета. Теперь у Беларуси появился еще один канал получения всесторонней информации о целях и идеалах ООН, включая вопросы международной безопасности, экономические, социальные и гуманитарные вопросы, международное право и права человека.

Соб.инф.

27—28 лютага ў Мінску пройдзе IV з'езд Аб'яднанай грамадзянскай партыі

Як стала вядома БелаПАН, 27—28 лютага ў Мінску пройдзе IV з'езд Аб'яднанай грамадзянскай партыі. У парадак дня з'езду ўключаны пытанні аб абранні старшыні партыі, ягоных намеснікаў, Нацыянальнага камітэта і Цэнтральнай кантрольна-рэвізійнай камісіі. Асобным пунктам на парадку дня стаіць пытанне пра кандыдата ў прэзідэнты Беларусі ад АГП. З'езд таксама ўнясе змяненні і дапаўненні ў праграму і статут партыі. Нагадаем, што раней IV з'езд планавалася правесці ў канцы сакавіка, аднак з-за складанай палітычнай сітуацыі ў рэспубліцы і, у прыватнасці, з-за таго, што ўжо з 1 сакавіка пачнецца рэгістрацыя кандыдатаў у прэзідэнты, было прынята рашэнне пра яго перанос на больш ранні тэрмін.

Юрый ПАЦЁМКІН.

Погляд

Дык навошта тады праводзіць перапіс?

Пачула па радыё, як слухач пацікавіўся ў выступоўцы сп.Лукашэвіч, што кіруе перапісам насельніцтва Беларусі: чаму перапісныя лісты-анкеты надрукаваны ў асноўным на адной мове — рускай? Адказ прагучаў вельмі "пераканаўча": маўляў, па-першае, у дзяржавы няма сродкаў на двухмоўнае друкаванне, а па-другое... Па сцверджанні сп.Лукашэвіч, на Беларусі 80 працэнтаў насельніцтва размаўляе па-руску і толькі 20 працэнтаў — па-беларуску. Дык, маўляў, ці варта браць пад увагу такую дробязь?

Цікава-цікава, а адкуль у выступоўцы такія лічбы? І калі яна іх ужо ведае, дык навошта пускаць на вецер дзяржаўныя сродкі (а, дакладней, нашы, падаткаплацельшчыкаў, грошы) пры правядзенні дарагога перапісу? Адразу пішыце "наверх" пераможную рэляцыю!

Па ўсім відаць, што задача перад "перапісчыкамі пастаўлена пэўная, і нават лічбавыя арыенціры ўжо ёсць. А значыць, гэта не перапіс, а фарс: што ні адказвай, "атрымаецца" тое, што трэба ўладам.

Ці не больш чэсна замест дарагой і мудрагелістай гульні, сказаць прама і пра моўны і духоўны генацыд беларускага народа на яго ж спрадвечнай зямлі? І канчаткова вы цвердзіць пра свае, загадзя "вядомыя" вам працэнты! Мо скажаце, у які слупок вы залічыце большасць тых, хто размаўляе на "трасянцы"? Да рускамоўных іх аднесяце? Дык гэта будзе абразай прыгожай і багатай рускай мове. Бо калі я, напрыклад, штодня адказваю на пытанне сустрэчных і спадарожнікаў у транспарце: "Сколькі ўрэмя", "Скока время?", "Сколько время?" і нават "Сколько времени?" — мне непрыемна гэтае няведанне мовы суседняга народа, у імя якой многія беларусы чамусьці адмаўляюцца ад сваёй, але так і не могуць прыстойна ёю авалодаць. Калі вы сапраўды ведаеце рускую мову, то абавязкова спытаеце: "Который час?". Але такіх людзей я магу пералічыць на пальцах... На думку ж сп.Лукашэвіч, іх аж 80 працэнтаў...

Не, шаноўныя! Мова народа — гэта жыццядайная крыніца духоўнасці і будучыні нашых дзяцей, а не крывое люстэрка ў руках лічыльнікаў-перапісчыкаў з раней зададзенай ідэалагічнай мэтай. Пад сваю планку хочуць яны падагнаць беларусаў. Але мова Купалы і Коласа не падганяецца ні пад якія меркі, яна настолькі магутная і квітнеючая, што вам не зацiснуць яе ніякімі хітрымі маніпуляцыямі!

Жыве Беларусь!

Ірына ШЭРШАНЬ.

Мінск.

Откровенно

Последнее "чудо" Жировичского монастыря

("Богохульные" воспоминания очевидца)

Вспоминаю, как однажды под сенью огромной старой липы во дворе Жировичской обители батюшка, сопровождая богомольцев, патетически произнес: "Сколько чудес повидало это дерево на своем веку?!".

Чудеса, как и положено, записывались в монастырскую летопись. Например, "князь Орловский, хромой от рождения, приложился к иконе Жировичской Божьей Матери и хромота исчезла". Или: "дворянка Полубинская, 15 лет не имевшая детей, приложилась к иконе Жировичской Божьей Матери и — понесла...".

Последнее чудо свершилось в 1912 году... И с тех пор ничего примечательного не происходило, если не считать мироточения одной иконы...

То ли местный люд грешил много, то ли какая иная причина, но нет в настоящее время чудес, хоть тресни!

Хотя нет. Было, было одно "чудо" — явление "батьки" народу 20 мая 1996 года. Скажем прямо, тот визит оставил у людей здешних и приезжих богомольцев неизгладимое впечатление. Даже оппозиционная пресса мало писала об этом. Видимо, и ей было неудобно описывать те подробности... А мне, как очевидцу тех событий, все же не терпится поведать миру некоторые подробности того "явления". И пусть читателя не смущает, что эта история произошла давновато, однако она была такой, что, мне кажется, имеет непреходящее значение. А сегодня, накануне президентских выборов, и тем более.

А дело было так. Чтобы избавить президента от необходимости проехаться лишних 200 метров (а может, из-за боязни, что вражеские снайперы могут притаиться на старых монастырских липах) соответствующие службы президента, чтобы обеспечить безопасность "батьки", приказали развалить десять метров старой монастырской стены и сделать "триумфальную арку" для въезда президента в лоно обители. Таким образом, глава государства смог без всяких осложнений добраться со стадиона, где приземлился его вертолет, прямо во двор монастыря. А за несколько часов до этого местные жители лицезрели, как военные саперы усердно ковыряли футбольное поле стадиона — место посадки президентского вертолета. Бедняги обливались потом: железа под дерном хватало — многие годы здесь дислоцировался артиллерийский полк, а затем — мехдвор сельскохозяйственного техникума. В конце концов саперы поняли: всех болтов и гаек из земли не извлечь, а "бомбу под "батьку" никто ставить не собирался, доложили наверх: "Проверено, мин нет!".

За полчаса до "явления "батьки" богомольному народу" вход в Успенский собор, где проходило служение, был перекрыт. Богомольцев только выпускали, никого не впускали. Видимо, по причине безопасности, а может, и еще что почудилось, местный церковный хор, состоящий преимущественно из жировичской интеллигенции, который несколько месяцев кряду репетировал встречу высокого гостя, не допустили к священнодействию. Видимо, смекнули, что вверху, где обычно располагается хор, было, по мнению охраны, очень удобное место для снайперской позиции.

Местных жителей очень удивило большое скопление войск в Жировичах и вокруг них. Один мой знакомый, живущий в конце деревни, пока шел к монастырю, насчитал 23 армейские грузовые машины с личным составом. Это только те, что стояли вдоль дороги. А сколько их было в переулках и вокруг деревни?! Никто не считал охрану в штатском: их огромное (по сельским меркам) количество особенно было заметно деревенским жителям. Наша землячка Рогнеда Пугач-Мурашкевич (Козловская), жена героя из-под Монте-Касино, специально приехавшая из США на праздник иконы Жировичской Божьей Матери, с удивлением восклицала, лицезрея "явление": "У нас так даже Клинтона не охраняют! Такой "цирк" наша пресса высмеяла бы на всю Америку!".

Больше всего от визита пострадали богомольцы, приехавшие из разных стран бывшего Советского Союза. В тот день, до самого вечера (пока "батькина" команда трапезничала и дегустировала монастырские наливки), охрана заставляла водителей автобусов рейса Слоним—Жировичи разворачиваться в полутора километрах от деревни. Им и в голову не приходило, что нужно хотя бы предупредить верующих, что собрались на автобусной остановке у монастыря, о временном введении "нового порядка". Наконец, бедные старики и старушки вынуждены были полтора километра плестись по жаре в гору со "святой водой", чтобы дойти до "новой" автобусной остановки.

Кстати, в 1994 году, как раз перед выборами первого президента, приезжал в монастырь и тогдашний премьер-министр В.Кебич. Тогда такой помпы, такой концентрации войск в Жировичах и околицах не наблюдалось. Однако ни агитация местных властей, ни славословие религиозных иерархов в его честь не принесли В.Кебичу желаемой победы. Не помогла ему и чудотворная икона. Православные жировичцы — жители деревни, учащиеся техникума, семинаристы — отдали свои голоса за... католика З.Позняка. Думаю, тут дело не в религиозной принадлежности, а в том, кто больше думает о будущем нашей Беларуси.

А.Лукашенко посетил нашу обитель уже будучи президентом. Было грустно наблюдать, как те же богослужители, что пели "асанну" В.Кебичу, превозносили до небес нового "царя".

И вот для чего я еще рассказал эту не такую уж старую историю. Грядут выборы нового президента страны. А посему хотелось бы, чтобы глава государства еще раз посетил нашу обитель. Местные жители и богомольцы уж как-нибудь перетерпят временные неудобства, связанные с "явлением" кандидата в президенты. Зато будет, наконец, ясно: влияет ли наша чудотворная икона на исход президентских выборов в Беларуси или нет? Закономерной ли была победа А.Лукашенко на прошлых выборах или это было Божье наказание всем нам за излишнюю доверчивость и слепоту?

Игорь ПОДГОРОДЕЦКИЙ, преподаватель Жировичского сельскохозяйственного техникума.

Слонимский район.

Народная Воля 18 ЛЮТАГА 1999 г.

Люстэрка

Пытанне аб стварэнні зоны свабоднага гандлю будзе адным з асноўных на пасяджэнні Савета кіраўнікоў дзяржаў СНД 26 лютага

Сталі вядомыя пытанні, якія вынесены на абмеркаванне чаргавага пасяджэння Савета кіраўнікоў дзяржаў СНД, што адбудзецца ў Маскве 26 лютага. Па інфармацыі, атрыманай у Выканаўчым сакратарыяце СНД, кіраўнікі дзяржаў Садружнасці маюць намер абмеркаваць прычыны і наступствы фінансава-эканамічнага крызісу ў сваіх краінах і шляхі іх пераадольвання. Адным з найважнейшых дакументаў, выносімых на разгляд Савета кіраўнікоў дзяржаў СНД, будзе пратакол пра ўнясенне змяненняў і дапаўненняў у Пагадненне аб стварэнні зоны свабоднага гандлю. Гэты дакумент практычна ўзгоднены, апрача пытання адносна падатку на дабаўленую вартасць.

На пасяджэнні таксама плануецца прыняць Дэкларацыю аб асноўных накірунках развіцця СНД, якая адлюстроўвае стратэгію далейшага развіцця Садружнасці. Апрача таго, запланавана абмеркаванне Праекта рашэння аб парадку старшынства ў органах СНД і пытанняў, датычных новай структуры органаў Садружнасці. Мяркуецца, што кіраўнікі дзяржаў разгледзяць і прымуць рашэнні па дакументах аб падрыхтоўцы і святкаванні 55-х угодкаў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне; аб канцэпцыі ўзаемадзеяння краін — удзельніц СНД у барацьбе са злачыннасцю; аб выкананні рашэнняў Савета кіраўнікоў краін — удзельніц СНД аб дадатковых мерах і далейшых кроках па ўрэгуляванні канфлікту ў Абхазіі; аб камандуючым Калектыўнымі міратворчымі сіламі ў Таджыкістане.

БелаПАН—УНІАН.

Дацкія "піраты" наперадзе Еўропы ўсёй

Самая буйная справа ў Еўропе па пірацкім капіраванні камп'ютэрных праграм пачалася ў Даніі. Тры дацкія фірмы капіравалі і прадавалі камп'ютэрныя праграмы па значна ніжэйшых цэнах, чым каштуюць арыгіналы. Праграмы нелегальна "вымалі" з Інтэрнэта, капіравалі і прадавалі па аб'явах. Такім чынам "піраты" нанеслі ўрон фірме, якая прадае арыгіналы праграм, на 250 мільёнаў долараў.

У сусветных маштабах пірацкае капіраванне каштуе вытворцам арыгінальных праграм больш за 10 мільярдаў долараў.

Інэса МОІН.

Суд прысяжных з Лондана прыбыў на Брэстчыну

Прадстаўнікі органаў юстыцыі Брэстчыны сустрэлі сваіх калег з Англіі, якія на трох аўтобусах прыбылі сюды з варшаўскага аэрапорта. У склад брытанскай дэлегацыі ўвайшлі 12 прысяжных засядацеляў, 8 прадстаўнікоў судзейскай брыгады і столькі ж прадстаўнікоў абароны і абвінавачання. А яшчэ ў горад над Бугам прыбылі больш як два дзесяткі журналістаў вядучых заходніх газет, інфармацыйных агенцтваў і тэлекампаній.

У Брэст прыехаў практычна ўвесь склад суда з Лондана, які цяпер вядзе судовы працэс па справе ваеннага злачынцы, былога каменданта Дамачаўскай паліцыі Антонія Саваняка (беларускае імя і прозвішча якога — Андрэй Саванюк). Гэта другі працэс па справе ваенных злачынцаў, якімі прыйшлося займацца англійскім суддзям у апошнія гады. Першы, а ў ім фігураваў таксама ўраджэнец Беларусі — з Нясвіжскага раёна, не быў завершаны, таму што абвінавачаны ў 1997 годзе памёр у Англіі.

Што ж датычыць гэтай крымінальнай справы, то прадстаўнікі брытанскай Феміды пайшлі не беспрэцэдэнтны крок, вырашыўшы паехаць у Беларусь і на месцы азнаёміцца з акалічнасцямі злачынстваў 77-гадовага Андрэя Саванюка.

Праграмай знаходжання і патрабаваннямі англійскага заканадаўства абмежаваны зносіны брытанскіх прысяжных і суддзяў з журналістамі. Таму адразу з граніцы на аўтобусах яны паехалі ў брэсцкую гасцініцу "Інтурыст", дзе, па папярэдніх умовах, суддзі, прысяжныя і абарона будуць жыць на асобных паверхах і асобна харчавацца, каб выключыць размовы іх паміж сабой.

Сярод тых, хто сустракаў англійскіх гасцей, быў і старшы памочнік пракурора Брэсцкай вобласці Генадзь Сулкоўскі, які на працягу вось ужо двух гадоў пастаянна кантактуе з імі і напярэдадні вярнуўся з Лондана. У невялікім інтэрв'ю карэспандэнту БелТА ён адзначыў, што ўсяго па гэтай крымінальнай справе праходзяць каля дваццаці сведкаў з беларускага боку. На працягу мінулага і гэтага года большасць з іх выязджалі ў Англію для дачы паказанняў сведкаў. Не раз прыязджалі на Брэстчыну і прадстаўнікі брытанскай пракуратуры, якія пацвердзілі прыметы складу злачынства. Аднак суд вырашыў на месцы праверыць абвінавачванні, што прад'яўляюцца. Ад гэтага ў многім будзе залежаць канчатковы прыгавор. Дарэчы, сам заключны працэс па гэтай крымінальнай справе пачаўся ў Лондане 8 лютага. Мяркуецца, што завершыцца ён у канцы сакавіка.

Іван КУКСА.

Лидеры 15 ведущих развивающихся стран, собравшиеся на Ямайке, осудили "потерявший стыд капитализм"

Представители так называемой "группы 15", куда на самом деле входят 17 стран Азии, Африки и Латинской Америки, единодушно предупредили, что глобализация может разрушить их экономику и так же отрицательно повлиять на весь мир.

Как заявил на церемонии открытия форума премьер-министр Малайзии Махатхир Мохамад, "как это ни парадоксально, но именно мы, которые всегда являлись последовательными антикоммунистами, переживаем после падения коммунизма настоящую катастрофу".

По его словам, в период "холодной войны" страны третьего мира "имели хотя бы возможность маневрировать, а теперь лишились и этого". В результате, отметил Махатхир Мохамад, взывать к помощи оказалось не к кому. Поэтому "обнаглевший капитализм" стал угрожать национальной независимости большинства государств планеты, так как отдает их на милость транснациональных монополий. По мнению малайзийского премьера, "столь неудержимая глобализация способна не только разрушить экономики развивающихся стран, но и больно ударить по Западу".

В подобном же духе высказалось и большинство других участников конференции. В частности, премьер-министр Ямайки Персивал Паттерсон подчеркнул, что "ритм и направление глобализации должны быть срочно модифицированы". По его словам, на Ямайке тысячи рабочих текстильной промышленности остались без работы из-за притока на традиционные рынки сбыта одежды ямайского производства аналогичных товаров из других стран с более дешевой рабочей силой.

"Группа 15" представляет треть мирового населения и 40 процентов валового национального продукта развивающегося мира. На нынешней ямайской конференции участвуют главы семи государств — Малайзии, Нигерии, Сенегала, Шри-Ланки, Венесуэлы и Зимбабве, а Алжир, Аргентина, Бразилия, Чили, Египет, Индия, Индонезия, Мексика, Кения и Перу представлены министрами или заместителями министров иностранных дел или финансов.

РИА "Новости".

У соседей

Мазурское поозерье — один из красивейших регионов Польши. Сама природа располагает здесь к чистоте помыслов и духовному совершенствованию. Может,и поэтому на этой земле в деревеньке Войново обосновался небольшой православный женский монастырь. Более ста шестидесяти лет существует эта обитель и собирает под свой кров тех, кто посвятил себя служению Господу. Живут монахини очень скромно, работают на монастырской земле, обеспечивая себя всем необходимым. Помогают словом и делом больным и немощным, а свободное от дел время проводят в молитвах. В воскресенье и праздничные дни разливается над обителью колокольный звон, собирая на святую литургию жителей Войново и окрестных деревень.

На снимке: *монастырская обитель в деревне Войново.*

Фото Евгения КОЗЮЛИ, БелТА.

Польша, Венгрия, Чехия, Словения и Эстония обратились к Европейскому Союзу с просьбой воздержаться от субсидирования экспорта в их страны

Такое обращение приняли на состоявшейся в Варшаве встрече министры финансов из этих пяти государств.

В обращении говорится, что проэкспортная политика Запада осложняет экономическое положение в странах Центральной и Восточной Европы, поскольку их собственная продукция не может конкурировать с товарами из ЕС. Одновременно министры финансов "пятерки" призвали страны ЕС к "открытию своих рынков сбыта".

ИТАР—ТАСС.

Стоп-кадр

Иордания. Город Петра. Сокровищница.

Служба военной разведки создана в Азербайджане

Указ об ее организации здесь подписал глава государства Гейдар Алиев.

Как подчеркивается в этом документе, эта служба создана в Азербайджане на основе особого управления, действовавшего при президенте с 1992 года, с целью укрепления национальной безопасности страны. Раньше вопросами военной контрразведки занималось исключительно Министерство национальной безопасности республики.

Руководителем военной контрразведки президент Азербайджана назначил Эльмана Гамбарова, являвшегося начальником особого управления, которое тем же указом главы государства упразднено.

Парада

Невядомая дагэтуль небяспека

Камісія ўпраўлення дарог у Швецыі штогод праводзіць аналіз кожнай аўтадарожнай катастрофы. На аснове такой карпатлівай работы штогод выдаюцца новыя рэкамендацыі для пасажыраў, вадзіцеляў і вытворцаў машын. Вывады камісіі друкуюцца ва ўсіх сродках масавай інфармацыі і служаць прапагандай бяспекі руху.

У гэтым годзе была абнародавана невядомая да гэтага часу небяспека пры аўтакатастрофах — пуховыя курткі, тоўстыя паліто і шубы. Рамень бяспекі, не прылягаючы да цела, не дае ніякага эфекту таму, што пры нацяжэнні адзенне прымінаецца рамянём і амплітуда ўдару становіцца такой жа, як без рамяня і з такімі ж вынікамі. Таму калі на вас шмат адзення або адзенне з тоўстага матэрыялу, рамень павінен праходзіць пад верхнім адзеннем.

Інэса МОІН.

Супрацоўніцтва

Усім цэнтрам цэнтр

Адзіны ў СНД і Усходняй Еўропе Міжнародны навукова-тэхнічны цэнтр садзейнічання ў развіцці вытворчасці і перапрацоўкі льну будзе створаны не пазней чым у 2000 годзе ў расійскім горадзе Цвер з філіялам у Мінску. Аб гэтым карэспандэнту БелТА паведамілі ў Мінсельгасхарчы рэспублікі.

У галоўным аграрным ведамстве падкрэслілі, што стварэнне цэнтра прадугледжана прынятай сумеснай беларуска-расійскай праграмай павышэння рэнтабельнасці вытворчасці і перапрацоўкі льну на аснове прагрэсіўных рэсурсазберагальных тэхналогій і тэхнікі, разлічанай на перыяд да 2000 года. Ужо цяпер самы актыўны ўдзел у стварэнні цэнтра прымаюць навукова-вытворчае аб'яднанне "Лён Беларусі", адкрытае акцыянернае таварыства "Асацыяцыя Цвярскі лён", Цэнтральны навукова-даследчы інстытут інавацыйных праблем і маркетынгу ў АПК, дзяржаўнае прадпрыемства "БелНІМСГ" і іншыя арганізацыі.

Алег ШВЕДАЎ.

Паразважаем

За 1998 год запазычанасць Беларусі перад Расійскай Федэрацыяй за энергарэсурсы павялічылася амаль на 230 мільёнаў долараў ЗША

Запазычанасць Беларусі за энергарэсурсы перад Расійскай Федэрацыяй павялічылася за 1998 год на 229,1 мільёна і склала на пачатак бягучага года 449,3 мільёна долараў ЗША. Пра гэта БелаПАН паведаміла крыніца ва ўрадзе рэспублікі.

З агульнай квоты запазычанасці доўг за газ на пачатак года склаў 383,9 мільёна долараў, за электраэнергію — 53,6 мільёна долараў, нафту і нафтапрадукты — 11,8 мільёна долараў.

Пратэрмінаваная запазычанасць за энерганосьбіты перад Расіяй на 1 студзеня 1999 года склала 401,9 мільёна долараў і павялічылася за 12 месяцаў 1998 года на 306,1 мільёна долараў.

Ягор ЗВОННІКАЎ.

Лявон БАРШЧЭЎСКІ, кандыдат філалагічных навук,
Валянцін МАЗЕЦ, кандыдат гістарычных навук

БНР пачыналася з Мінска, БССР — з Расіі

Калі на нашай вуліцы свята, альбо Развагі з нагоды двух юбілеяў

Так ужо распарадзілася гісторыя, што адзін за адным былі адзначаны юбілеі: 80 год з дня абвяшчэння БНР і 80 год — БССР. Напярэдадні прэзідэнт Беларусі А.Лукашэнка выдаў указ пра святкаванне 80-гадовага юбілею Беларускай ССР, што ўвогуле можна растлумачыць: усё ж такі стварэнне БССР было адным з этапаў усталявання беларускай дзяржаўнасці. Але ж сённяшнім уладам і іх афіцыйным гісторыкам ніколі не ўдасца як-небудзь лагічна растлумачыць, чаму яны ў такім выпадку праігнаравалі 80-годдзе Беларускай Народнай Рэспублікі і нават імкнуліся нейкім чынам зганьбіць гэтую гістарычную дату. Тым болей што А.Лукашэнка, здаецца, не раз хваліўся сваім дыпломам гісторыка. У дадзеным выпадку паводзіны ці не нагадваюць марныя намаганні вядомага персанажа рускага сатырыка Міхала Салтыкова-Шчадрына — таго самага, што ўсё хацеў... закрыць Амерыку?

Але пяройдзем ад эмоцый да фактаў, якія не здольны абвергнуць нават той, хто лічыць сябе "ўсенародна абраным".

Гісторыя нашай дзяржаўнасці пачалася, безумоўна, задоўга да 1918 года. Яе гістарычнымі этапамі былі Полацкае і іншыя беларускія княствы ў Высокім Сярэднявеччы, Вялікае княства Літоўскае ў Познім Сярэднявеччы і на пачатку Новага часу. Але незалежная дзяржава з назвай БЕЛАРУСКАЯ была ўпершыню абвешчаная менавіта ў 1918 годзе.

Сёння пэўныя сілы, грунтуючыся выключна на палітычных меркаваннях, імкнуцца прынізіць значэнне абвяшчэння незалежнай Беларускай Народнай Рэспублікі ў 1918 годзе і паказаць, што першай дзяржавай на тэрыторыі сучаснай Беларусі была БССР, якая, маўляў, "сапраўды займела ўсе найважнейшыя атрыбуты дзяржаўнасці" і з'яўлялася самастойнай і незалежнай, у той час як БНР была і "марыянеткавай", і "кайзераўскай", і "бутафорскай" і якой заўгодна.

Безумоўна, яны не могуць адмаўляць, а толькі імкнуцца замоўчваць той рэальны факт, што рашэнне аб стварэнні **Беларускай Народнай Рэспублікі прымалася прадстаўнікамі беларускіх арганізацый** у самым сэрцы беларускай тэрыторыі, у Мінску, у той час як **Сацыялістычная Савецкая Рэспубліка Беларусь** была абвешчаная на ўскрайку беларускіх этнічных зямель, **у Смаленску, дэлегатамі 6-й Паўночна-Заходняй абласной канферэнцыі РКП(б).** Гэтага, як кажуць, са скрыжаляў нашай гісторыі не сцерці, хоць мы далёкія ад таго, каб адмаўляць пэўнае гістарычнае значэнне абвяшчэння БССР 1 студзеня 1919 года, дасягнутага як саступкі бальшавікоў некаторым беларускім сілам.

Кастрычніцкі пераварот 1917 года істотна змяніў палітычную сітуацыю і ўмовы развіцця беларускага нацыянальнага руху. Ён абудзіў надзеі прадстаўнікоў гэтага руху на магчымасць справядлівага вырашэння нацыянальнага пытання. А для гэтага былі пэўныя падставы.

2 лістапада ў Пецярбурзе ўрадам Уладзіміра Леніна была абвешчаная "Дэкларацыя правоў народаў Расіі". Адзначалася, што *"Савецкі ўрад у аснову сваёй дзейнасці ў нацыянальным пытанні збіраецца пакласці прынцыпы суверэннасці і роўнасці народаў Расіі, іх права на свабоднае самавызначэнне аж да аддзялення і ўтварэння самастойных дзяржаў"*.

Абвясціўшы самавызначэнне народаў па трох прынцыпах: тэрытарыяльным, нацыянальным і працоўным, бальшавікі хутка адмовіліся ад тэрытарыяльнага і нацыянальнага прынцыпаў, бо яны мелі нашмат большую вагу ў параўнанні з трэцім, што ў сваю чаргу вяло да стварэння самастойных дзяржаў, незалежных ад Расіі. А гэта разбурала "Вялікую Расію" і было перашкодай на шляху да сусветнай сацыялістычнай рэвалюцыі, якая, на думку бальшавікоў, не павінна лічыцца з дзяржаўнымі межамі.

9 снежня 1917 года газета "Революционная ставка" ў рэдакцыйным артыкуле пісала, што "час нацыянальных дзяржаў ужо прайшоў, што мы ідзём да наднацыянальнага аб'яднання дэмакратыі".

У адпаведнасці з абвешчанымі бальшавіцкім урадам прынцыпамі, Фінляндыя і Украіна ў хуткім часе заявілі пра сваю самастойнасць, а гэта магло паслужыць прыкладам і для іншых народаў.

Але, абвясціўшы агульны прынцып нацыянальнай палітыкі — права нацый на самавызначэнне, — бальшавікі на Беларусі ў 1917 годзе яшчэ не вызначылі канкрэтнай пазіцыі адносна вырашэння нацыянальнага пытання ў краі.

Вырашыць гэтае пытанне (аб дзяржаўнасці Беларусі) імкнуліся прадстаўнікі беларускіх арганізацый, якія былі на момант Кастрычніцкага перавароту аб'яднаныя ў некалькіх цэнтрах. Адным з такіх цэнтраў на неакупаванай немцамі тэрыторыі быў Мінск.

27 кастрычніка 1917 года Вялікая Беларуская Рада, Выканаўчы Камітэт Заходняга фронту, Беларуская Сацыялістычная грамада і Беларуская народная партыя сацыялістаў выдаюць "Грамату да беларускага народу": "У гэтыя дні належыць паказаць сапраўды, што змучаная пакутай беларуская рэвалюцыйная дэмакратыя не дапусціць, каб віхор бязладу згубіў нашу святую нацыянальную справу абароны вольнасцей і правоў Беларускага народа" (Запіскі аддзелу гуманітарных навук. Працы кафедры сучаснага права. Менск, 1929. Т.1. С. 18).

Другім значным цэнтрам дзейнасці беларускіх арганізацый была сталіца Расіі Петраград. Беларусы, асабліва тыя, хто па розных прычынах апынуліся па-за межамі краю, усё часцей выказваліся за абвяшчэнне Расіі федэратыўнай рэспублікай, выяўляючы жаданне мець свае арганізацыі, а таксама перыядычны друк і школы на роднай мове. Прадстаўнікі ад беларускіх губерній на Усерасійскіх сялянскіх з'ездах спачатку не мелі пэўна афармленай арганізацыі паводле нацыянальна-тэрытарыяльнай адзнакі даволі працяглы час. З ліку тых прадстаўнікоў і ўтварыўся Беларускі Абласны Камітэт.

Членамі Камітэту былі дэлегаты беларускіх губерній на Усерасійскіх з'ездах сялянскіх дэпутатаў, прадстаўнікі вайсковых камітэтаў франтоў і флоту, губернскіх і іншых Саветаў. Усяго Камітэт складаўся з 70 чалавек, якія падпісалі 17 лістапада 1917 года дэкларацыю, дзе звярталіся да беларускага сялянства, земстваў, думаў ды кааператываў, воінаў-беларусаў, інтэлігенцыі, Саветаў сялянскіх дэпутатаў неадкладна паставіць пытанне аб самавызначэнні беларускага народа з мэтай утварэння "аўтаномна-свабоднай Беларусі як часткі Расійскай Федэратыўнай Рэспублікі" (Ялугін Э. Без эпітафіі. Мн., 1989. С. 91).

Пад кіраўніцтвам бальшавікоў адбываецца працэс аб'яднання Саветаў рабочых, салдацкіх і сялянскіх дэпутатаў. Вядомы дзеяч бальшавіцкай партыі Вільгельм Кнорын успамінаў:

"На аснове таго, што кіруючая група работнікаў нашай партыі ў гэты самы час складалася пераважна з таварышаў, якія прыехалі ў Беларусь з Ленінграду, Масквы, Рыгі, Іванава-Вазнясенска, некаторыя да гэтага часу кажуць, што Кастрычніцкая рэвалюцыя ў Беларусі была праведзена рускімі бальшавікамі і пасля Кастрычніцкая ўлада была прыезджай, чужой, рускай" (Кнорин В. Заметки к истории диктатуры пролетариата в Белоруссии. Мн., 1934. С. 10).

Сапраўды, сфарміраваныя пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі ВРК, Аблвыкамзах, Саўнаркам Заходняй вобласці і фронту займаліся галоўным чынам справамі фронту, фарміраванне Заходняй вобласці не было завершанае. (Игнатенко И.М. Октябрьская революция и самоопределение Белоруссии. Мн., 1992. С. 87). У адпаведнасці з гэтым прадстаўнікі беларускіх нацыянальных арганізацый лічылі гэтую ўладу часовай, франтавой. 18 лістапада 1917 года Выканаўчы Камітэт Вялікай Беларускай Рады выпусціў адозву за №683, дзе прызначаў на 5 снежня 1917 года адкрыццё Усебеларускага з'езду ў Мінску. Для ўдзелу ў працы з'езду Выканкам запрашаў дэлегаваць па адным прадстаўніку ад кожнай беларускай арганізацыі (Аддзел рукапісаў бібліятэкі АН Літвы, ф. 21, спр. 2224, арк. 1). 8 снежня 1917 года газета "Вольная Беларусь" паведаміла, што *"на з'ездзе будзе ісці гаворка пра абвяшчэнне Беларускай дэмакратычнай рэспублікі ў складзе Віленшчыны, Міншчыны, Магілёўшчыны, Віцебшчыны, Гродзеншчыны, паўночнай часткі Чарнігаўшчыны, заходніх паветаў Смаленшчыны"*. На з'езд выбіраліся прадстаўнікі ад воінаў-беларусаў, бежанскіх арганізацый, валасных і павятовых земстваў, гарадскіх дум, настаўніцкіх камітэтаў, мясцовых Саветаў сялянскіх, рабочых і салдацкіх дэпутатаў. Аблвыканзах, дарэчы, **не пратэставаў супраць нормаў прадстаўніцтва, прапанаваных Вялікай Беларускай Радай.** Беларускі Абласны Камітэт імкнуўся перахапіць ініцыятыву па скліканні з'езду ў свае рукі і звярнуўся да СНК Расійскай Рэспублікі ў Петраградзе па палітычную, а таксама і па матэрыяльную падтрымку. Гэта было абумоўлена тым, што без дазволу петраградскіх уладаў з'езд у тых канкрэтных умовах правесці было амаль не магчыма. У пачатку снежня 1917 года Беларускі Абласны Камітэт звярнуўся ў Наркамнац з прапановай аб сумеснай рабоце па ўмацаванні Савецкай улады ў Беларусі. 2 снежня 1917 года СНК пад старшынствам У.Ульянава-Леніна прыняў рашэнне аб фінансавай дапамозе БАКу. 6 снежня 1917 года ў газеце "Известия" былі надрукаваныя "Умовы сумеснай працы" БАКа з Наркамнацам дзеля ўпарадкавання пытання аб "безоговорочном и полном самоопределении белорусского народа". Тут падкрэслівалася, што выбранаму на з'ездзе Савету сялянскіх, салдацкіх і рабочых дэпутатаў і павінна была потым належаць краёвая ўлада. Дзякуючы намаганням прадстаўнікоў Вялікай Беларускай Рады Язэпа Варонкі і Язэпа Мамонькі, удалося дасягнуць згоды з Беларускім Абласным Камітэтам аб сумесным правядзенні Усебеларскага з'езду. Кіраўнікі беларускага нацыянальна-вызваленчага руху, пры наяўнасці розных поглядаў, ставілі перад сабою задачу выявіць волю народа, як галоўнага гаспадара краіны. Гэтую волю павінен быў увасобіць у заканадаўчыя акты Усебеларускі з'езд. Звязана гэта было з тым, што сістэма прадстаўніцтва на з'ездзе была задуманая і ажыццёўленая даволі шырока. На Усебеларускі з'езд сабралася 1872 дэлегаты. Урад Савецкай Расіі, які на прыкладзе Фінляндыі, Украіны і польскіх легіёнаў пераканаўся ў тым, якую магутную сілу маюць нацыянальныя рухі, шукаў магчымасці выкарыстаць беларускі нацыянальны рух у сваіх мэтах. Пра гэта сведчыць той факт, што Наркамнац згадзіўся з тым, што з'езд на пэўных умовах можа адбыцца, каб на аснове самавызначэння народаў выявіць волю беларускага народа. (АР БАН Літвы, ф. 21, спр. 2283, арк. 88). Арганізатары з'езду імкнуліся ўстанавіць кантакт з СНК Заходняй вобласці, але ўсе прапановы "дасягнуць узаемаразумення і ўстанавіць модус узаемных адносін дзеля ўмацавання заваёў рэвалюцыі" кіраўнікамі СНК былі адхіленыя (НА РБ, ф. 458, спр. 22, арк. 3). Пры ўсім гэтым Аблвыкамзах у Мінску быў нават супраць дапушчэння склікаць Усебеларускі з'езд. Аб гэтым сведчыць наступнае. 5 снежня 1917 года з Рагачова ў Мінск на імя К.Ландэра прыйшла ваенная дэпеша: "Минск. Совдеп. Ляндэру".

"Здесь члены старого крстьянсовета задались целью самоопределить Белоруссию, организовать белорусские полки, разогнать минских большевиков, объявить власть рады. (На) крестьянском съезде мне удалось организовать всех фронтовиков, поэтому получился перевес (в) нашу сторону. Нашими стараниями отклонена просьба белорусов получить разрешение организовать войска. **Примите и вы все меры парализовать созыв съезда.** *Рогачёв. 5 декабря, №5150. Азаров"* (Беларускі шлях, 1918, 23 красавіка — выдзяленне зроблена намі — Аўт.).

Вось так у сапраўднасці бальшавікі на Беларусі ставіліся да беларускай нацыі і дзяржаўнасці.

Тым не менш з'езд адбыўся, і прадстаўнікі Аблвыкамзаху прысутнічалі на ім. Пра гэта піша ў сваіх успамінах Макар Краўцоў (Касцевіч): "...*віталі з'езд і два народныя камісары "Западной области и фронта": Бэрсан (нацыянальных спраў) и Рэзавускі (унутраных спраў). Першы з іх выступаў ад ППС — лявіцы; другі— ад імя партыі бальшавікоў. Прамова Бэрсана была выслуханая З'ездам спакойна, Рэзавускаму да канца дагаварыць не ўдалося, але ў часе прамовы ён узяўся за ражок нацыянальнага беларускага штандару, што вісеў над аратарскай трыбунай (на сцэне Гарадскога тэатру) назваў гэты штандар "национальной тряпкой" і заклікаў замяніць яе "красным знаменем интернационала", дык на сцэну выйшлі два матросы, узялі фігуру наркома Рэзавускага пад рукі і вывелі вон"* (Шлях моладзі, 1938, № 6. С. 135). Гэты эпізод не спыніў работы з'езду.

Што праўда, была прапанова адкласці пачатак з'езду, на якую Язэп Мамонька адказаў: "Тыя, хто хоча адкласці з'езд, мабыць, не ведаюць, як цяжка склікаць з'езд: ад імя XII арміі кажу я вам **мы можам аб'явіць у краіне ўладу.** Калі ў Петраградзе, што бальшавікі без з'езду аб'явілі ўладу, то чаму мы не можам аб'явіць уладу на з'ездзе?" (Беларуская рада, 1917. №6).

І 7 снежня 1917 года І Усебеларускі з'езд усё-такі пачаў сваю працу ў Мінскім гарадскім тэатры. Як сведчыць у сваіх успамінах Кастусь Езавітаў, "сцэна была ўпрыгожана нацыянальнымі сцягамі і гербам Пагоні. Зала, ложы, усе балконы, ложа аркестру і нават частка праходаў былі заняты дэлегатамі. Цывільныя вопраткі нашае інтэлігенцыі, мундзіры афіцэраў, світкі сялянаў, курткі работнікаў і гімнасцёркі стральцоў рэпрэзентавалі ўсе станы беларускага народа" (Цыт. па: Згода, 1992. № 1).

На з'ездзе абмяркоўваліся пытанні вайны і міру, унутранага эканамічнага і палітычнага становішча Беларусі, стварэння органу Краёвай улады. Калі падрыхтоўчая работа была завершаная, з'езд перайшоў да прыняцця рашэнняў па асноўных пытаннях з'езду. Вось як раз пра гэта пісаў у сваіх успамінах Макар Краўцоў: *"Надыходзіў фатальны момант — ноч з 30-га на 31-га снежня (новы стыль). Справа будучыні Беларусі абгаворана была ў "зямлячаствах" і ў кожным з іх апрацаваны былі дэкларацыі. Зарысаваліся два кірункі: смаленцы, мянчукі, віленцы й горадзенцы выказваліся за як найбольшую самастойнасць Беларусі, а віцябляне й магілёўцы не маглі развітацца і з сваім усерасійскім патрыятызмам, снуючы думкі аб Расеі дэмакратычнай"* (Шлях моладзі, 1938. №6. С. 150).

Дзякуючы намаганням Аляксандра Цвікевіча, было выпрацавана кампраміснае рашэнне. Але Усебеларускі з'езд завяршыць сваю работу не змог.

Згодна з пратаколам з'езду, калі на пленарным пасяджэнні З'езду ў ноч з 17 на 18 снежня пачалося абвяшчэнне рэзалюцыі па пытанні аб сучасным становішчы Беларусі і формах арганізацыі краёвай улады, у залу пасяджэнняў з'явіліся прадстаўнікі СНК Заходняй вобласці — нарком унутраных спраў Рэзавускі і начальнік мінскага гарнізону Крывашэін.

У гэты час дэлегатамі з'езду па разгледжанай раней рэзалюцыі была прынятая наступная пастанова:

"Усебеларускі з'езд, які сабраўся ў Менску Беларускім, абмеркаваўшы цяжкое становішча краіны і Беларусі, замацоўваючы сваё права на самавызначэнне, заваяванае Расійскай рэвалюцыяй, і пацвярджаючы дэмакратычны рэспубліканскі лад у межах Беларускай зямлі дзеля захавання цэласнасці Беларусі ў складзе Расійскай федэратыўнай дэмакратычнай рэспубліцы, пастанавіў вылучыць са свайго складу **орган краёвай улады ў асобе Усебеларускага Савета Сялянскіх, Салдацкіх і Рабочых Дэпутатаў, якому ўручыць кіраванне Беларуссю аж да склікання Беларускага Устаноўчага Сходу"** (Речь А. Т. Вазилло, произнесённая на 1-м Всебелорусском сьезде. Предисловие Е. С. Канчера. Петроград, 1918. С. 2). Як сведчыць Яўсей Канчар, калі прымалася гэтая пастанова, **"...съезд был единодушен, как никогда".**

Пасля першага разгледжанага пытання дэлегаты збіраліся разгледзець і астатнія пункты выпрацаваных рэзалюцый. Але ў гэты момант на настойлівыя патрабаванні Крывашэіна яму было *"дадзена слова для нечарговай заявы. Устанавіць змест заявы т. Крывашэіна Прэзідыум з'езду не змог з-за таго, што Крывашэін быў відавочна ў нецвярозым стане"*, адзначана ў Пратаколе Усебеларускага з'езду (АР БАН Літвы, ф. 21, спр. 871, арк. 7).

Неўзабаве ў залу пасяджэнняў былі ўведзены ўзброеныя салдаты рэвалюцыйнага палка пад кіраўніцтвам Рамнёва. З'езд быў разагнаны збройнай сілай. Былі арыштаваныя Прэзідыум з'езду і многія з яго ўдзельнікаў: Янка Серада, А. Вазіла, Тамаш Грыб, Язэп Варонка, Язэп Мамонька, Ігнат Дварчанін, Алесь Бурбіс і іншыя — усяго 25 чалавек. У адказ на дзеянні бальшавікоў на з'ездзе была прынята наступная рэзалюцыя:

"1. Давясці да ведама ўсіх грамадзян Расіі. цэнтральнага ўраду, усіх рэспублік Расійскай федэрацыі аб грубым насіллі над свабодным Беларускім народам, які заваяваў і мае роўнае з другімі права на самавызначэнне.

2. Не прызнаваць улады насільнікаў і заклікаць увесь Беларускі народ выступіць на шлях адкрытай і рашаючай барацьбы з прадстаўнікамі гэтай улады ў Мінску" (АР БАН Літвы, ф. 21, спр. 871, арк. 8). Разгон з'езду з'явіўся наглядным урокам палітграматы для беларускіх патрыётаў.

(Працяг на 4-й стар.)

БНР пачыналася з Мінска, БССР — з Расіі

Калі на нашай вуліцы свята, альбо Развагі з нагоды двух юбілеяў

(Працяг. Пачатак на 3-й стар.)

Усебеларускі з'езд аказаў уплыў на ўсё далейшае развіццё беларускага нацыянальна-вызваленчага руху, прымусіўшы лічыцца з абуджэннем нацыянальнай свядомасці беларускага народа нават і тых, хто ўсімі сіламі спрабаваў з ёю змагацца як з перашкодай на шляху да сусветнай пралетарскай рэвалюцыі. Разгон з'езду ўжо не мог спыніць далейшага развіцця беларускага руху.

18 снежня 1917 года дэлегаты з'езду сабраліся на нелегальнае пасяджэнне ў клубе чыгуначнікаў. Першым чынам быў афармлены пратэст супраць бальшавіцкага гвалту над прадстаўнікамі беларускага народа. Дарэчы, дзесяткі рэзалюцый з пратэстамі з той самай нагоды былі прынятыя ў той час абсалютна рознымі арганізацыямі — ад з'езду настаўнікаў Мінскага павету да вайсковых камітэтаў Заходняга фронту. Потым з'езд прыняў шэраг пастаноў аб арганізацыі ўлады на Беларусі:

"1) Лічыць I Усебеларускі з'езд разагнаным сілаю.

2) Савет з'езду прызнаць выканаўчым органам з'езду, у абавязак якога ўваходзіць ажыццяўленне ўсіх рашэнняў і пастаноў з'езду.

3) Папоўніць Савет з'езду дэлегатамі зямляцтваў і іншых груп, дазволіць права адводу і кааптацыі — і г.д." (Канчер Е. Белорусский вопрос. Сборник статей. Петроград, 1919. С. 52).

Згодна з пратаколам пасяджэння, у гэты ж дзень, 18 снежня (31 снежня) 1917 года было прынята наступнае рашэнне:

"1. Совет съезда объявить Временной Краёвой властью.

2. Принять резолюцию, выработанную Советом съезда в ночь с 17 на 18 декабря 1917 года... (НА РБ, ф. 62, воп. 1, спр. 3, арк. 21).

21 снежня Савет Усебеларускага з'езду прыняў рашэнне, адным з пунктаў якога было:

"Немедленно выделить из своего состава "Исполнительный комитет Совета Первого Всебелорусского съезда", о чем и довести до сведения центрального правительства России... и граждан Белоруссии" (НА РБ, ф. 62, воп. 1, спр. 3, арк. 22).

Выканаўчаму камітэту, які быў абраны ў складзе 17 чалавек, даручалася тэрмінова заняцца **беларусізацыяй саветаў на месцах.**

Мы падрабязна спыніліся тут на выніках працы першага Усебеларускага з'езду дзеля таго, каб засведчыць, што гэты з'езд, па-першае, **меў найвышэйшую ва ўмовах таго часу ступень легітымнасці і што законна створаныя ім пасля гвалтоўнага разгону з'езду органы мелі права пашырацца і прымаць абсалютна легітымныя рашэнні па пытаннях, што датычыліся лёсу Беларусі і яе народа.**

Гвалтоўны разгон з'езду бальшавікамі прывёў да канфрантацыі паміж імі і прадстаўнікамі беларускіх нацыянальных арганізацый, у выніку якой беларускія арганізацыі вымушаны працягваць сваю работу нелегальна. Так, Выканаўчы Камітэт Рады Усебеларускага з'езду вырашыў накіраваць сваю дэлегацыю на мірныя перамовы ў Брэст, але ні бальшавіцкай Маскве, ні кайзераўскаму Берліну такая ініцыятыва не магла прыйсціся даспадобы.

Так, кіраўнік савецкай дэлегацыі Л.Троцкі адкрыта заявіў, што "не можа дапусціць, каб на мірных перагаворах Беларусь прадстаўляў нехта іншы, апрача яго" (Краўцоў М . Рада Беларускай Народнай Рэспублікі. Вільня, 1921. С.11).

Як вядома, брэсцкія перамовы напачатку не прывялі ні да якога выніку. І, не маючы магчымасці стрымаць наступ нямецкіх войскаў, СНК Заходняй вобласці і фронту прыняў рашэнне аб сваёй эвакуацыі з Мінска.

Позна вечарам 19 лютага Выканаўчы Камітэт з'езду скончыў сваё апошняе нелегальнае пасяджэнне, апрацаваўшы Першую Устаўную Грамату да народаў Беларусі. Крыху раней адбылося надзвычайнае пасяджэнне Выканкама БЦВР, на якім было прынята рашэнне: *"Ввиду явно определившегося стремления Народного Комиссариата Западной области сбежать на восток и ввиду приближения немцев и возможности анархии в городе — взять на себя охрану порядка и безопасности в Минске, а если понадобится, то и во всей Белоруссии, а также предложить Исполкому Рады I Всебелорусского съезда исполнить волю съезда и взять власть в свои руки"* (Варта, 1918. №1. С. 36).

Камендантам горада быў назначаны Канстанцін Езавітаў, які ўцёк з-пад бальшавіцкага арышту. Абапіраючыся на некаторыя вайсковыя групы, на прафесійныя хаўрусы чыгуначнікаў, тэлеграфістаў і іншых, Выканаўчы Камітэт БЦВР бярэ на сябе ахову парадку ў Мінску.

І вось 20 лютага 1918 г. Выканаўчы Камітэт Рады I Усебеларускага з'езду выдаў Першую Устаўную Грамату, у якой адзначалася:

"Выканаўчы Камітэт Рады Першага Усебеларускага з'езду, *папоўнены прадстаўнікамі рэвалюцыйнай дэмакратыі нацыянальных меншасцяў, здзяйсняючы мэты з'езду,* **абвяшчае сябе часовай уладай на Беларусі** *для кіравання краем і склікання, як можна хутчэй, Усебеларускага Устаноўчага Сойму на аснове агульнага права для ўсякага дарослага, не лічачыся з нацыянальнасцю, вызнаннем і родам.*

Часовую народную ўладу краю, *якая ставіць сабе мэтаю абарону і зацверджанне заваяванняў рэвалюцыі,* **будзе здзяйсняць створаны намі Народны Сакратарыят Беларусі,** *які ад гэтага дня пачаў выконваць свае абавязкі".*

Народнымі сакратарамі сталі: замежных спраў і старшынёй Народнага Сакратарыята — Язэп Варонка, унутраных спраў — Іван Макрэеў, народнай асветы — Аркадзь Смоліч, юстыцыі — Е.Бялевіч, народнай гаспадаркі — Іван Серада, шляхоў зносін — В.Рэдзька, грашовых спраў — Г.Белкінд, забеспячэння (сацыяльнай апекі) — П.Бадунова, велікарускіх спраў — І.Злобін, кантролю — Пётр Крэчэўскі, поштаў і тэлеграфаў — А.Карач, кіраўніком спраў — Лявон Заяц, спецыяльна ўпаўнаважаным па вайсковых справах — Кастусь Езавітаў. Старшыня Народнага Сакратарыята Язэп Варонка 22 лютага, у дзень уваходу немцаў у Мінск, паспеў распарадзіцца, каб спіс членаў Народнага Сакратарыята на нямецкай мове быў расклееены на вуліцах Мінска.

25 лютага 1918 года нямецкі камендант прымусова выселіў Народны Сакратарыят з яго Дому. Быў зняты беларускі сцяг, а К.Езавітаў атрымаў загад аб расфарміраванні 1-га Беларускага палка, што было адразу выканана. Усе далейшыя спробы Народнага Сакратарыяту стварыць узброеныя сілы не мелі поспеху, таму што нямецкія ўлады рабілі гэтаму ўсемагчымыя перашкоды.

Урад быў створаны, але Беларусь яшчэ не была аб'яўлена рэспублікай. Менавіта гэты момант і не даў магчымасці прадстаўнікам беларускай дэлегацыі С.Рак-Міхайлоўскаму і А.Цвікевічу бараніць інтарэсы Беларусі на мірных перагаворах у Брэсце.

Ганебны Брэсцкі мір быў заключаны. Усе вялікія дзяржавы гэтага свету адмовіліся прызнаваць беларускую нацыю, беларускі народ як суб'ект палітыкі. Як адзначаў Макар Краўцоў, *"Беларусь была парэзана на кавалкі, без ніякае згоды на гэта з яе боку, без ніякага яе голасу пры гэтым".*

У гэтай сітуацыі Выканаўчы Камітэт **9 сакавіка 1918 года** Рады Першага Усебеларускага з'езду абнародуе Другую Устаўную Грамату, у якой **Беларусь абвяшчаецца Народнай Рэспублікай у межах "рассялення і лічэбнай перавагі беларускага народу".**

У Беларусі абвяшчаліся свабоды: слова, друку, сходаў, забастовак, хаўрусаў, безумоўная вольнасць сумлення, недатыкальнасць асобы і памяшкання (жылля), права народаў на нацыянальна-персанальную аўтаномію, раўнапраўе ўсіх моў народаў Беларусі. Абвяшчалася адмена існуючай тады прыватнай уласнасці на зямлю, якая перадавалася без выкупу тым, хто яе апрацоўваў. Лясы, воды і нетры зямлі абвяшчаліся ўласнасцю БНР. У межах Беларускай Народнай Рэспублікі ўстанаўліваўся 8-гадзінны рабочы дзень.

Абвяшчаючы правы і вольнасці грамадзян і народаў Беларускай Народнай Рэспублікі, Выканаўчы Камітэт Рады з'езду, зразумела, абавязаўся "пільнаваць законнага парадку ў Рэспубліцы і захаваць правы і вольнасці працоўнага люду".

Такім чынам, **Другая Устаўная Грамата ўстанавіла галоўныя пункты Канстытуцыі БНР,** хоць яшчэ нічога не сказала аб яе суверэннасці, тэрыторыі і адносінах да суседніх рэспублік.

19 сакавіка адбылося ўрачыстае пасяджэнне Рады Усебеларускага з'езду, якая папоўнілася прадстаўнікамі гарадоў, земстваў і нацыянальных меншасцяў. На гэтым пасяджэнні былі:

1) выбраны прэзідыум Рады ў складзе старшыні Янкі Серады, намесніка Язэпа Варонкі, сакратароў Кастуся Езавітава і Тамаша Грыба; 2) зацверджаны наказ прадстаўніцтва ў Раду; 3) Выканаўчы Камітэт Савету з'езду перайменаваны ў Раду БНР.

Немцы хоць і не ліквідавалі сілаю працы Народнага Сакратарыяту, але фактычна паралізавалі яго працу, найперш у правінцыі. У той жа час Народны Сакратарыят збіраўся на пасяджэнні без афіцыйнага ведама немцаў, пры тым, што ўсякія публічныя сходы без іх дазволу былі строга забароненыя.

Умовы і гандаль беларускім народам і тэрыторыяй паміж бальшавікамі і немцамі **патрабавалі выяўлення юрыдычнага аблічча ад Беларусі.** Нельга было пратэставаць супраць падзелу, калі дзялілі тыя, каму яшчэ належаў суверэнітэт над Беларуссю і для каго гэты раздзел быў толькі ўнутранай справай Расіі.

Ідэя абвяшчэння незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі была падтрымана Віленскай Беларускай Радай, створанай 25—27 студзеня 1918 года. З вялікімі цяжкасцямі ёй удалося накіраваць дэлегацыю ў Мінск. Сярод віленцаў, што прыбылі ў Мінск, былі Іван і Антон Луцкевічы, Янка Станкевіч і Язэп Туркевіч.

У выніку на пасяджэнні Народнага Сакратарыяту **25 сакавіка,** з узыходам сонца, большасцю галасоў, пасля доўгае барацьбы прыхільнікаў незалежнасці — грамадаўцаў — з расійска-польскай групай земцаў, **была абвешчана незалежнасць Беларусі,** аб чым і была выдадзена, адпаведна, Трэцяя Устаўная Грамата:

"Ад гэтага часу Беларуская Народная Рэспубліка абвяшчаецца незалежнаю і вольнаю дзяржавай. Народы Беларусі ў асобе Устаноўчага Сойму пастановяць аб будучых дзяржаўных сувязях Беларусі".

Абвяшчэнне Беларусі незалежнаю рэспублікай ва ўмовах нямецкай акупацыі з'явілася крокам, які быў зроблены насуперак жаданню суседзяў, унутраных ворагаў і нямецкіх акупантаў. Сапраўды, яе з'яўлення не жадалі ні Расія, ні Германія, ні Польшча, ні краіны Антанты, ні нават Літва, якая прэтэндавала на частку беларускіх земляў.

Любая дзяржава, як вядома, як сведчанне свайго суверэнітэту, павінна мець сімвалы: **сцяг, герб, дзяржаўную пячатку.** Ужо ў дні стварэння Народнага Сакратарыяту 19—21 лютага 1918 года перад домам Беларускай Рады развяваўся беларускі нацыянальны сцяг — бел-чырвона-белы. 28 красавіка 1918 года на пасяджэнні Народнага Сакратарыяту была зацверджана дзяржаўная пячатка БНР: "Пагоня" з кругавым надпісам "БНР" (Гоман. 1918. 7 мая).

Істотную падтрымку атрымалі Народны Сакратарыят і Рада БНР на месцах. Адразу пасля ўтварэння Народнага Сакратарыяту, 25 лютага 1918 года газета "Минские новости" паведамляла: *"На имя Белорусского Народного Секретариата беспрерывно поступают заявления разных групп и обществ о признании власти избранного Секретариата Белоруссии".* У гарадах, мястэчках па ініцыятыве беларускай мясцовай інтэлігенцыі і духавенства ўзнікалі гарадскія і павятовыя беларускія рады.

Да прыкладу, 31 сакавіка 1918 года адбылося надзвычайнае пасяджэнне Магілёўскай краёвай Рады, на якім было прынята наступнае рашэнне:

"1) прызнаць уладу Цэнтральнай краёвай Беларускай Рады;

2) павінна быць створана адзіная непадзельная Беларусь у форме БНР;

3) дэлегаваць у Мінск свайго прадстаўніка" (Могилёвский голос, 1918. 2 апреля).

Аналагічныя пастановы прыходзілі з іншых гарадоў і павятовых цэнтраў Беларусі (Бабруйск, Радашковічы, Барысаў, Слуцк, Нясвіж, Навагрудак, Койданава, Рэчыца і інш.). Так, газета "Гоман" 12 красавіка 1918 года паведамляла: "З Менска паказваюць, што весці аб прызнанні Народнага Сакратарыяту прыходзяць амаль штогадзіну".

Шматлікія дэлегацыі кожны дзень прыбывалі ў Мінск дзеля наладжвання супрацоўніцтва з Народным сакратарыятам БНР. 24 красавіка 1918 года на пасяджэнні Народнага Сакратарыяту было прынята рашэнне склікаць Беларускі Устаноўчы Сход 1 снежня 1918 года (НА РБ, ф. 62, воп. 1, спр. 195, арк. 1). Такое рашэнне з радасцю вітаў Янка Купала, які ад самага пачатку стаў на пазіцыі БНР:

Час склікаці ўжо грамаду
На вялікую нараду,
На вялікі сход!
Хай рассудзіць, хай развəжыць,
Слова цьвёрдае хай скажаць,
Скажаць сам народ!..

Хай званы зазвоняць з жарам,
Хай музыка ў струны ўдара!
Гэй, паўстань, народ!
За сябе сам пастаяці
І за Бацькаўшчыну-маці
Йдзі, народ, на сход!

У гэты самы час пачаліся і актыўныя дыпламатычныя перамовы паміж прадстаўнікамі ўраду БНР і УНР. Яшчэ 25 сакавіка 1918 года ўрадам БНР была створана і накіравана ў Кіеў спецыяльная дэлегацыя (дыпламатычная місія) на чале з Аляксандрам Цвікевічам для вядзення перагавораў з зацікаўленымі бакамі аб пераглядзе ўмоў Брэсцкага мірнага дагавора і аб прызнанні незалежнасці БНР. Яны прывезлі весткі, што *"Украінскі Урад фактычна прызнаў незалежнасць Беларусі, аб чым ён гэтымі днямі і разашле апавяшчэнне ўсім дзяржавам".* З 16 чэрвеня 1918 года Павел Трэмповіч узначаліў Беларускае Консульства ў Кіеве.

Для таго, каб садзейнічаць стварэнню беларускіх мясцовых рад і рэгуляваць іх дзейнасць, 20 красавіка 1918 года Народны Сакратарыят за подпісамі Я.Варонкі і А.Аўсяніка выдаў "Часовы наказ мясцовым Беларускім Радам". Адзначалася, што "Беларускія Рады маюць мэтаю дзяржаўную незалежнасць Беларусі, развіццё і паўсюднае расшырэнне беларускай культуры".

У паведамленні ад 6 чэрвеня 1918 года "Сфера ўплыву Народнага Сакратарыяту" адзначалася: "За апошні тыдзень Народны Сакратарыят наведалі прадстаўнікі Магілёўскай, Віцебскай губерній, Гомельшчыны, Палесся, Вілейскага павету і іншых гарадоў. **З усіх месцаў дэлегаты прывозяць пастановы аб прызнанні ўлады Народнага Сакратарыяту і просьбу рэгуляваць жыццё"** (НА РБ, ф. 62, воп. 1, спр. 191, арк. 72).

З чэрвеня 1918 года А.Квасніцкі быў прызначаны ўкраінскім консулам ў Мінску. **Украіна афіцыйна прызнала БНР.**

Важнай сферай дзейнасці Народнага Сакратарыяту былі гаспадарчыя пытанні. Адно з такіх пытанняў — фінансы. Ужо ў красавіку 1918 года на разгляд Рады БНР Я.Варонка і Народны Сакратар Фінансаў П.Крэчэўскі паставілі пытанне аб выпуску беларускіх крэдытных білетаў... Пётр Крэчэўскі, Народны Сакратар Фінансаў БНР, у маі 1918 года склаў праграму развіцця фінансаў і гандлю. Згодна з праграмай прадугледжваліся наступныя мерапрыемствы: "1) знешнія займы, як асновы прызнання Рэспублікі і моцнага становішча ўласнай валюты; 2) выпуск уласных грошаў, якія забяспечваюцца коштам таварнага лесу; 3) падатковыя мерапрыемствы:

а) да поўнага фарміравання апарату ўлады і правядзення ў жыццё сістэмы зыску ўсіх ставак збораў па закону прагрэсіўнага падушнага падатку ўстанавіць аднаразовы збор; 4) манаполія на прадукцыю заводаў па выпуску спірту з абмежаваннем продажу напіткаў у краіне згодна з фінляндскай сістэмай; 5) запалкавая манаполія; 6) выпуск латарэйных білетаў на ўзор Варшаўскай латарэі; 7) манаполія на продаж картаў для гульні; 8) пры заключэнні гандлёвых пагадненняў дамагацца зніжэння да мінімуму пошліны на прадметы нашага вывазу; 9) свабодны экспарт жывёлы і птушак" (НА РБ, ф. 62, воп.1, спр. 191, арк. 120).

Праграма гэтая пры больш спрыяльных варунках, безумоўна, садзейнічала б эканамічнаму адраджэнню Беларусі.

Для агульнага кіраўніцтва гандлем БНР 25 красавіка 1918 года была створана Беларуская гандлёвая палата. Асабліва паспяхова гандаль развіваўся з Украінай.

Вакол рады БНР была згуртаваная беларуская дэмакратычная інтэлігенцыя, якая разумела сацыяльны прагрэс толькі ў сувязі з нацыянальна-дзяржаўным самавызначэннем і стварэннем незалежнай нацыянальнай дзяржавы. Яна клапацілася і пра свае будучыя кадры.

З ініцыятывы Язэпа Варонкі у Менску планавалася адчыніць асобную школу: Беларуская Грамадска-навуковую калегію, якая мела на мэце "прыгатаваць вопытных і свядомых у беларускіх справах працаўнікоў дзеля кіраўніцтва ствараемымі беларускімі грамадскімі і адміністрацыйнымі ўстановамі" (Гоман, 1918. № 37).

Навучанне павінна было весціся на працягу 2 месяцаў. А тым, хто закончыў калегію, з дазволу Народнага Сакратарыяту выдаваліся дыпломы, якія давалі пэўныя правы і прывілеі пры паступленні на службу ва ўрадавыя ўстановы БНР.

Стварэнню нацыянальнай дзяржаўнасці абавязкова спадарожнічае нацыянальна-тэрытарыяльнае абасабленне. Абгрунтаванне дзяржаўных межаў — адзін з найважнейшых напрамкаў дзейнасці Народнага Сакратарыяту і Рады БНР.

Згодна з Трэцяй Устаўнай Граматай, Беларуская Народная Рэспубліка павінна *"абняць усе землі, дзе жыве і мае лічбовую перавагу беларускі народ, а ласне Магілёўшчыну, беларускія часці Меншчыны, Віленшчыны, Гародзеншчыны, Віцебшчыны, Смаленшчыны, Чарнігаўшчыны і сумежныя часткі суседніх губерній, заселеных беларусамі".*

(Працяг у наступным нумары.)

Мошенники задержаны с поличным

Излишняя доверчивость едва не подвела одного из жителей Гродно. Продав на здешнем авторынке иномарку трем незнакомцам из Могилевской области, он лишь на второй день решил проверить в банке подлинность вырученной валюты. Из 2100 долларов настоящими оказались только 600, а остальные купюры были подделаны самым примитивным способом — путем наклеивания на них дополнительных нолей.

Как стало известно корреспонденту БелТА, двух покупателей сотрудникам милиции удалось задержать в одном из районных центров Могилевщины — по месту жительства. Они доставлены в гродненский следственный изолятор. Третьего их сообщника ищут. Кстати, у арестованных во время домашнего обыска нашли еще несколько фальшивых долларовых купюр. Так что не исключено, что на их счету не одна подобная "операция".

По факту мошенничества возбуждено уголовное дело, ведется расследование.

Константин БОЛОТЕВИЧ.

Фотоэтюд

С днем рождения!..

Память

В строю — навечно

Тепловоз, на котором начертано "Евгений Володько", начал курсировать на участке железной дороги, пересекающем Беларусь с севера на юг. Приписана машина к Оршанскому локомотивному депо, коллектив которого и обратился в вышестоящие инстанции с предложением увековечить память ушедшего из жизни начальника Белорусской железной дороги, кавалера орденов Трудового Красного Знамени и "Знак почета".

Имя Евгения Володько присвоено также Оршанскому железнодорожному техникуму, где 40 лет назад учился будущий руководитель отрасли, а также электропоезду с минской "пропиской".

Ольга СИДОРОВИЧ.

Строительный рынок: весь спектр услуг

Крупнейшая Международная специализированная выставка "Стройэкспо-99" откроется 22 февраля в столичном выставочном павильоне по улице Янки Купалы. Она проводится Национальным выставочным центром "Белэкспо" при содействии министерств архитектуры и строительства, промышленности, жилищно-коммунального хозяйства.

Это уже вторая организованная выставочным центром экспозиция, на которой будет широко представлен белорусский строительный рынок. В ней примут участие около 200 фирм и предприятий. В их числе — ООО "Трайпл", ЗАО "Белгазэнерго", Гомельский литейный завод "Центролит", ЗАО "Белсталь". На отдельном коллективном стенде будут демонстрировать свои достижения предприятия Минстройархитектуры — ООО "Забудова", Молодечненский завод легких металлоконструкций, витебское предприятие "Керамика" и другие. Для них Национальным выставочным центром "Белэкспо" предоставлены площади по льготным тарифам.

Как сообщили корреспонденту БелТА организаторы экспозиции, "рейтинг популярности" тематических разделов уже определен: лидирующую позицию занимают строительные материалы, изделия и конструкции. В рамках выставки, которая продлится до 26 февраля, ее участникам будет предоставлена также возможность установить деловые контакты и заключить договоры о взаимовыгодном сотрудничестве накануне нового строительного сезона.

Тереза ХАЮТИНА.

Спорт

На "смотрины" — в Бельгию

Гандболистки сборной Беларуси отправились в Бельгию, где 18 и 20 февраля проведут с хозяйками два отборочных матча в рамках чемпионата мира. Вместе с главным тренером Леонидом Гуско находятся семь спортсменок, остальные наши легионерки присоединятся к ним в Германии, где намечен небольшой тренировочный сбор.

Напомним, что в нашу отборочную группу входит также команда Испании, которая уже дважды победила бельгиек — 32:18 и 32:11. А в финал мирового чемпионата попадает одна сборная.

Кубковые высоты белорусских "акробатов"

Успешно выступили на этапе Кубка мира в Австрии белорусские фристайлисты. И хотя победитель канадского этапа Дмитрий Дащинский на этот раз не поднялся на пьедестал почета, тем не менее, он занял почетное четвертое место, уступив именитым австрийцу Кристиану Риявцу, канадцу Ноколя Фонтену и американцу Бриту Свартли. Однако в общем зачете наш бронзовый призер Олимпиады в Нагано занимает вторую позицию. Так высоко белорусы еще не поднимались.

Очень сложную программу показал наш самый молодой лыжный акробат Алексей Гришин. Лишь маленькие погрешности помешали ему подняться выше пятого места. Менее удачно выступили Василий Воробьев (15-й) и Дмитрий Рак (25-й). Сейчас спортсмены готовятся к чемпионату мира, который стартует 9 марта в Швейцарии.

В отсутствие Ивана Иванкова победил Иван, но Павловский

На республиканских соревнованиях по спортивной гимнастике на призы газеты "Спортивная панорама" в отсутствие знаменитого белорусского чемпиона Ивана Иванкова почти все награды достались Ивану Павловскому из Гродно. За исключением упражнения на кольцах, на остальных снарядах он выступил ровно и получил довольно высокие оценки — от 9,2 до 9,4 балла.

Конкуренцию победителю смог составить только Дмитрий Касперович, у которого особенно удались упражнения на кольцах и перекладине — соответственно 9,55 и 9,7 балла.

"Теперь главным для нас является подготовка к чемпионату мира, который пройдет в Китае, — отметил главный тренер белорусской сборной Виктор Дойлидов. — Там будет идти борьба не только за награды, но и во многом определятся контуры нашей команды на Олимпиаде в Сиднее".

Вячеслав ДУТОВ.

20 БОГАТЕЙШИХ КЛУБОВ МИРА

Молдавских поэтов в Беларуси не забыли

Традиционным стало проведение в столичном Доме дружбы вечеров, посвященных белорусско-молдавским связям литераторов. На очередной из них собрались любители молдавской поэзии — белорусские писатели, переводчики, активисты общества "Беларусь — Молдова", журналисты.

Именно такие встречи помогают сегодня литераторам двух стран "не потерять" друг друга, расширить круг своих читателей. Ведь никакой экономический кризис не может заставить истинного творца отложить "перо" в сторону. И все же поэзия Богдана Истру, Георгия Мазилы, Иона Друце хорошо известна в Беларуси, что с удовлетворением отметил советник Посольства Молдовы в нашей стране Петр Тимуш.

На вечере звучало много стихов молдавских поэтов, а народный артист республики Геннадий Гарбук прочитал отрывок из народной молдавской баллады "Кодрану".

Галина ШАРАЕВА.

Выставка и ярмарка в одном "переплете"

Национальный выставочный центр "Белэкспо" стал на несколько дней местом паломничества полиграфистов, издателей и просто любителей книги. В одном и том же зале развернулись две крупные экспозиции, очень близкие по тематике — шестой Минской международной книжной ярмарки и Международной специализированной выставки "Combit-99", проходящей уже в пятый раз. Их торжественное открытие состоялось 16 февраля.

У обоих форумов есть общий организатор — Государственный комитет по печати.

Российские издательства вместе с белорусскими составили основную часть участников ярмарки. В целом же в этом списке несколько сотен фирм из ряда стран ближнего и дальнего зарубежья. Кстати, самим фактом проведения ярмарки наша страна может похвастаться даже перед своей соседкой. Ведь система подобных мероприятий тоже переживает тяжелые времена. Специалисты прогнозируют, что в нынешнем году во всех странах СНГ состоится не более 5-6 книжных форумов. Пожалуй, то же самое можно сказать и о таких выставках, как "Combit", посвященных современным технологиям в издательстве, полиграфии и рекламе. А в нынешнем году для участия в ней в Минск съехались представители крупнейших отечественных и мировых фирм-производителей в этой области.

Оксана ПИВОВАР.

Четверг, 18 февраля

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.15 "Сегодня с вами..." Президент ООО "Предприятие Марко" Николай Мартынов.
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.15 Королевская охота.
09.45 Волейбол. Лига чемпионов. Женщины. "Амкодор" (Минск) — "Аугусто" (Калиш, Польша).
10.20 Мультиклуб.
11.00 Новости.
11.15 Телесериал "Проклятый уютный дом".
12.00 Наш край. "Из истории Минска".
12.25 "А музыка звучит..." Концерт ансамбля народной музыки "Фест" (г.Барановичи).
13.00 Новости.
13.15 Дневной сеанс. Х/ф "Секретный фарватер". 2-я с.
14.20 Телевизионный Дом кино. Заслуженный артист республики Виктор Манаев.
15.00 Новости.
15.10 Сериал для детей "Приключения Шерли Холмс" (Канада).
15.35 Видеокурс английского языка. Передача 38-я.
16.00 ТВ — школе. Музыка. 6-й класс. "Песня в творчестве белорусских композиторов".
16.30 Гости в дом.
17.00 Новости (с сурдопереводом).
17.15 Ток-шоу "Карамболь" с участием Елены Камбуровой.
17.45 Документальный экран. "Жили-были люди" (Белорусское телевидение).
18.10 Телесериал "Проклятый уютный дом".
19.00 Новости.
19.15 Политические диалоги.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Крок-2". К 10-летию вывода советских войск из Афганистана.
22.45 Белорусский хит-парад.
22.50 Х/ф "Форт Саган" (Франция). 2-я с.
00.15 Криминальная хроника.
00.20 Новости.
00.30 Акколада. Музыкально-развлекательная программа.
00.55 Хоккей. Чемпионат ВЕХЛ. "Полимир" (Новополоцк) — "Неман" (Гродно). 3-й период. Передача из Витебска.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
08.15 Сериал "Жестокий ангел".
09.15 Человек и закон.
09.55 Клуб путешественников.
10.40 Мультфильм "Мы такие мастера".
10.50 Домашняя библиотека.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 Сериал "Новые приключения Синдбада".
14.45 Классная компания.
15.05 "Улица Сезам".
15.35 ...До шестнадцати и старше.
16.00 Сериал "Жестокий ангел".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.05 "В поисках утраченного".
18.45 Сериал "Вечный зов".
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.50 Комедия "Менялы".
22.25 Новость дня.
22.40 "Тихий дом".

РТР

06.00, 07.30, 08.30, 08.45 Доброе утро, Россия!
07.20 Торговый дом "Ле Монти".
08.15 Дежурная часть.
08.50 Товары — почтой.
09.00 Сериал "Санта-Барбара".
09.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.20 Вести.
15.15 Мультфильм "Хочу бодаться".
15.25 Сериал "Первые поцелуи".
16.35 "Башня".
17.10 Видеофильм "Крестный путь Патриарха".
17.30 Сериал "Сезон охоты".
18.30 Двойной портрет.
19.40 Подробности.
19.55 "Два рояля".
20.40 Боевик "Кодекс молчания".
22.35 "Слушается дело".
23.55 Дежурная часть.
00.10 Товары — почтой.

КУЛЬТУРА

07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
07.25 Д/ф "Эффект Кулешова-2".
08.15 "Ноу-хау".
08.30 Собор Рождества Иоанна Предтечи.
08.40 "Московские пенаты".
09.00, 15.00, 17.00 Новости.
09.05 Х/ф "Большая жизнь". 2-я с.
10.30 Произведения Ф.Мендельсона.
10.55 Парадоксы истории.
11.40 После новостей.
12.00 "БДТ: вчера, сегодня, завтра".
13.10 "2003".
13.15 Н.Метнер. Соната "Воспоминание".
13.45 "Маргит".
14.05 "Без визы".
14.20 Спектакль "Каинова печать".
15.05 Сериал "Арабелла возвращается, или Румбурак — король страны сказок".
15.35 "Лукоморье".
15.55 Микеланджело Буонарроти. "Я помыслами в вечность устремлен".
16.10 Живое дерево ремесел.
16.15 "Пушкин и судьбы русской культуры".
17.10 "Российский курьер".
17.50 Новое кино.
18.15 Д/ф "Ромео и Джульетта из Сараева".
19.15 Чудо-сказка.
19.50 Петербургские портреты.
20.15 "Время музыки".
20.45 После новостей...
21.05 Х/ф "Большая жизнь". 2-я с.
22.35 Телевернисаж.
22.40 Джазофрения.

НТВ

06.00 Сегодня утром.
08.10 Сериал "Любовь и тайны Сансет Бич".
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.15 Комедия "Берсальеры идут".
11.30 "Старый телевизор".
13.30 Сериал "Скорая помощь".
14.20 "Сегоднячко".
15.30 Сериал "Захватчики".
16.30 Впрок.
16.55 Сериал "Любовь и тайны Сансет Бич".
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 Комедия "Агенты ФБР".
20.40 Профессия — репортер.
21.45 Сериал "Скорая помощь".
22.35 Сегоднячко.
23.15 Сегодня в полночь.

TV-6

05.55 День за днем.
07.45, 16.40, 22.30 Дорожный патруль.
08.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 22.45 ТСН-6.
08.10, 22.55 Те Кто.
08.25, 17.25 Сериал "Третья планета от Солнца".
08.50, 17.50 Х/ф "Бегство к Афине".
10.10 Сериал "Зов убийцы".
11.00, 13.10, 14.10, 15.55 Телемагазин "Спасибо за покупку!".
11.15, 23.40 "Знак качества".
11.30 "Вы — очевидец".
12.10 Х/ф "Кошка на раскаленной крыше".
13.30 "Звезды о звездах". Лев Готовцев.
14.20 Сериал "Дикая Роза".
15.10 Мультсериал "Головокружительные приключения Билли и Теда".
15.25 Сериал "Старшеклассники Деграсси".
16.10, 23.10 ДИСК-канал.
19.00 "Новости дня".
19.30 "О.С.П.-студия".
20.25 Сериал "Lexx II".
21.25 "В мире людей".
22.00 "ОБОZZZ"-шоу.
23.55 "Эра Водолея" с Иваном Кононовым.

8-й канал

18.00 Программа Кеннета Копланда.
18.30 Х/ф "Неуловимые мстители".
19.45 Новости "К-видео".
20.15 Вечарніца.
20.30 Х/ф "Долгие версты войны". 3-я с.
21.45 Музпарад.
22.00 Х/ф "Формула любви".

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 229-28-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 229-29-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. В. Харужай, 13. Падпісаны ў друк у 21.00. Фармат А-2. Тыраж: суботні — 61050 экз., у другія дні — 55000 экз. Заказ №209